

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States
 Thirtieth year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation, S. K. Csarna, President; Dr. Andrew Csarna, Sec'y-Treas.)
 Founded by:
 E. T. Kohányi
 Alapították:
 Kohányi Tihamér
 DR. ANDREW CSERNA, Editor
 Szerkesztés és kiadói hivatal
 700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell, Main 3536. Cuy. Central, 1231.
 Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.
 New York irodánk címe: Eastern Office:
 Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York
 Üzletvezető: Joseph Horváth, Manager.

A lengyel válság

A LENGYEL seregek győzelmes előnyomulása még egyre tart s ma már jóformán az egész ország területét megtisztították a vörösöktől, egyes jelentéktelen foltoktól eltekintve. Ezzel a sikeres előnyomulással kapcsolatban nem érdektelen meggondolni, hogy a lengyeleknek olyan vidékeken kell követniük és üldözniük a menekülő ellenséget, amerről az oroszok a maguk előnyomulása idején az utakat s a közlekedési eszközöket teljesen tönkretették. A lengyel sikereket ez még élénkebb színből tünteti fel. Nemcsak a meglehetősen bajos az ilyen vidéken, hanem igen sok nehézséget okoz a munició és egyéb készletek szállítása is. Tudott dolog, hogy a bolshevik csapatok a maguk előnyomulása alkalmával lehetőleg arról a területről menekültek, amerre átvonultak s Lengyelországnak ez a vidéke olyan lehet, mintba sáska püsztitotta volna el.

Most a vörös sereg kényszerült arra, hogy ezen a pusztán, általa elpusztított vidéken keressen menekülést s ott gondoskodjon ennyivalról a maga számára, akkor, amikor a nyomában járó védekező sereg óráról órára nagyobbá teszi számára a veszedelmet. Bizonyos, hogy a lengyelek, ameddig a danzigi korridor nyitva van számukra s ameddig ezen az uton a szövetségesek tük municiót és egyéb készleteket tudnak kapni, készletek dolgában sokkal jobban állnak ellenfeleiknél. Helyzetük azonban nem könnyű, mert egyrészt maga a danzigi korridor is olyan terep, aminek a nyitvatartása ellenséges körülmények között sok nehézséggel jár, másodsor pedig azért, mivel az európai munkásság egy részének a rokonszenve nincs mellettük.

Danzig lakosságának jórésze német s ezek mindeneképpen ellene vannak annak, hogy a várost nyitva kikötőnek nyilvánítsák. Igaz, hogy a város közigazgatása névleg a szövetségesek kezében van, de megbízottjuknak, Sir Reginald Towernek a hatalma javarészt csak papíron van meg, mint olyan sok más egyéb, amit a békekonferencia teremtett. Rendelhetik nem képes érvényt szerezni a szövetségesek fömegbizottja. S ez bebizonyult a napnál fényesebben akkor, amikor kénytelen volt megtiltani ő maga, hogy partraszállítsák a Franciaországban a lengyelek számára érkezett készleteket. Beismerte a fömegbizott, hogy nem képes semmit sem tenni azokkal, akik a lengyelekkel nem rokonszenveznek. Ma már szövetséges hadihajók s ezek között amerikai hadihajók is utban vannak Danzig felé, ezeknek sem fog simán menni, hogy akarattal érvényre juttassák.

Sokkal komolyabb dolog azonban a munkásság magatartása Lengyelországgal szemben egész Európában mindenfelé. Antwerpenben a rokodómunkások megtagadták a Lengyelországnak szánt munició behozását. Franciaország és Angolország munkásvezérei nem engednek tovább menni semmiféle olyan szállítmányt, ami Lengyelországnak van szánva az oroszok ellen. Kérdés azonban, hogy az olyan készletek tovább szállítása ellen is tiltakozzanak-e, amiket Lengyelország nem tápadó célokra, hanem eskák önvédelemre használna fel, vagy azért, hogy függetlenségét megtarthassa.

Nagyon sok fog azért függni ebben a tekintetben a miski békétárgyalások menetétől s a katonai vezérek taktikájától a harcateren. Ha a lengyel hadműveletek csak arra fognak majd szorítkozni, hogy a maguk területét a betört bolshevik ellenségtől megtisztítsák, akkor nincs kizárva, hogy a munkásvezéreknek sem lesz ellenvetése az ellen, hogy a lengyelek a maguk céljaira készleteket kapjanak szövetségesektől. Mert az ellenkező álláspont már a bolshevizmus nyit támogatásával jelentene egyet s mintegy batorítás lenne a vörösök számára, hogy tönkretegyenek s letiporjanak egy szabad népet, amelyik nem akarja az ő elméleteiket magáévá tenni. Maga az angol miniszterelnök is kijelentette, hogy ha az angol munkásság eként cselekedne, a kormány kénytelen lenne velük szemben minden erejét igénybe venni.

Ma még elképzelhetetlennek kell tartanunk az olyan helyzetet, hogy a kormányzásért felelős személyeknek a kezét megkössék valami válságos pillanatban olyan elemek, amelyek felelőtlenek. Az angol miniszterelnöknek bizonyára igaza van, amikor azt tartja, hogy a munkásságnak vagy a népesség akármelyik más kisebbségi töredékének ilyen eljárása egy szabad országban egyet jelentene minden kormányzat tagadásával, vagyis az anarchiával.

A prohibíció hívei

Az alkoholtilalom híveinek konvenciója az Egyesült Államokban. — Harmadnapig nem fogja képviselnie magát. WASHINGTON, aug. 26. — di olasz orvos fogja tárgyalni. Ugyan ilyen tárgyról fog beszélni Dr. Dazynska asszony is aki Varsóban praktizál. Harwey Wiley, amerikai kémikus és élelmiszerszakértő a prohibíció gazdasági kérdését fogja tárgyalni. A program tökéletesen volna, hogy William Jennings Bryan nem szerepelne rajta. Ő is beszélni fog.

NÉGY FAL KÖZÖTT

Eladó -- egy érj!

Ne fűzzünk kommentárt előre ehhez az esethez. Lásuk a ridet tényeket, ahogy azok előttünk fekszenek. Tegnap, több lapban, a következő kishirdetés látott napvilágot.

ELADÓ EGY FÉRJ. Alulírott, alop okoknál fogva, eladásra kínálja a férjét. Név: Carl Russel. Harmadnapig tartó. Ot írá, új inas mag. Szüla 172 font. Barna, sötét haja van, két szemű. A fogai teljesen rendezettek. Született amerikai. Szorgalmas munkás, tehetőseges ember. Irjon érte a címre: Mrs. Lillian Russel, Rockland, Mass.

Rockland, Mass. Bostontól húszmérföldnyire fekszik, vagyis egyáltalán nem egzotikus helyen. A kishirdetés aláírójának hét gyermeke van.

Önagsága kijelentette a kishirdetéshez mellékelt levélben, hogy a férje tényleg esinos fiú, okos gyerek, jól testalkatú, olyan, aki "minden jönevű amerikai nőnek tetszik".

Ezután a férj is írt. Hogy milyen esinos, arról — szórnyesen tiltja — nem szól. Hogy szorgalmas, hogy tehetőseges, azt maga is elismeri. Azoknak a számára, akik igazán érdeklődnek, hozzáteszi még, hogy jól járhat, hogy mandolinon, hogy atletikában meg bárkivel felveszi a versenyt s ha fraktot huz, bemeht akár a Ritz Carltonba, akár a Grand Hotelbe Párisban.

Mindent az asszony is, a férj is a legnagyobb komolysággal csinálják. Az asszony a mellékelt levélben kijelenti, hogy a férjét árverésen kínálja eladásra s kéri az embereket, ezt az ajánlatot egyáltalán ne vegyék viecek. Annyt tess csak hozzá, hogy a legkisebb ár, amivel licitálni lehet huszer dollár. Vagyis biztos, hogy szegény nő, ha a nyelvük lóg is a szép ügyes Carlét, nem fogják a kezüket rátenni. Ja és fekte nő is ki vannak zárva. Kizárt dolog tehát, hogy Carl, a mandolinon és két gyermekes családja ne kerüljön finom környezetbe.

Es most jönne az erkölcsi szempont. Van-e itt egyáltalán erkölcsi szempont? Azt hisszük, nincs. De nézzük meg ezt a dolgot egy pillanatra közelebbről. Anyi bizonyos, hogy ez a bernardshawi ötlet nem Mrs. Russelnek jutott eszébe először. Chicagóban egy ur nemrég a habjait kínálja eladásra a legtöbbet ígérnek. Egy asszony, ugyancsak Chicagóban negyvennyolc órára felajánlotta magát kétezertől száz dollárért, hogy a tuberkulitikus férjének a kezelési költségeit fedezni tudja.

Mind a három esetben a high cost of living a muma, ami elől az emberek, természetesen, bár szokatlan módon igyekeznek menekülni. Az emberek nem tudnak megélni, hát először arra gondolnak, hogy a luxus tárgyaikat adják el, aztán, ha még mindig nem tudnak megélni, még a szükséges tárgyakat is eladják. Mert adjanak el csak élettelen tárgyakat! Mikor elől holmit is adhatnak el, amit ők értékesnek tartanak?

Ha az előbbi nem erkölcstelen, mért legyen erkölcstelen ez? Vagy, ha ez erkölcsös? Mennyivel erkölcsösebb, mint azok az urak, akik a high cost of livinget okozták? Mennyivel erkölcsösebb a társadalom, amely a high cost of livinget megengedte? Mennyivel erkölcsösebb az egész társadalmi berendezkedés, ahol a high cost of living egyáltalán megtörténhet?

Carl Russel és felesége semivel sem erkölcsösebbek, mint a huszárok, akik állataik helyett embertársaikat viszik vásárra.

40 DOLLÁR

kamatot fizetek egy évre minden nélem elhelyeztet: 1000 dolláros takarékbetét után.

KISS EMIL BANKAR

133 Second Avenue, New York.

KARLSBAD.

Karlsbad, turgenyevi regények központja, snobok fürdőhelye, egy esomó cseh-német vállalkozónak a kintinó pénzforrása, a híres fürdőhely már rég nem adott életjelét magáról. Ugyan ki gondolt volna Karlsbadra, a mikor az emberiség vérből furdított! De most, hogy a háboru hullámai állítólag elcsendesedtek, arról a fürdőhelyről is szó esik, közben hivatalosan cseho-szlovák lett a figyelmet ébresztett magára iránt egy amerikai újságíró, aki Közép-európában szerzett tapasztalatairól szóló cikkében Karlsbadról is megemlékezik.

A cikkében azt mondja, hogy az élet, amely a háboru alatt, különösen pedig a háboru alkonyán meglehetősen ellankalt a híres fürdőhelyen, kezd megint felélnkül. A vendégek száma szaporodik, külföldiek is fölkeresik a kintinó gyógyforrásokat s általában a cseho-szlovák központok között Prágán kívül Karlsbad a legérdekeltebb, a legeleveníbb. Persze a régi hangulata még nem tért vissza, a régi kényelem és a régi gyönyörűségek sem, de a csehek, akik most legálább politikailag ellenőrzik ezt a fürdőhelyet is, bizakodnak s azt mondják, hogy csak egy-két esztendő kérdése s Karlsbad megint a régi lesz.

Erre a németek, (Karlsbad lakossága kizárólag német) azt mondják, hogy hát ők is ebben bíznak, de rend és fejlődés és boldogulás és boldogság majd csak akkor lesz, hogyha a cseh urak meg fog szünni. — A csehek, kérem — mondotta egy karlsbadi német orvos az amerikai újságíróknak — a csehek mindenhez reverencia nélkül nyulnak. Azt hiszik, hogy mindent kisajátíthatnak maguknak csak azért, mert a szövetségesekkel tartottak akkor, amikor már kifizetődték nekik. Kérem, három és félmillió német lakik ebben az úgynevezett Cseho-Szlovákiában. Ebből a Karlsbadból mi németek csináltunk világ-hírű fürdőhelyet. Mi vettük észre először, hogy pénz van benne, gyönyörűség, de előny is egészségügyi szempontból. Legyen nyugodt, ha a csehek nem tartanak fenn olyan nagy hadsereget, mint ami-

lyet csakugyan fenn tartanak, egészen más volna a helyzet. — Mekkora a cseh hadsereg száma? — kérdezte az amerikai újságíró. — Ötszáz ezer. S jobban készülnek a háborura, mint bármelyik más nemzet. Szóval — jegyzi meg az amerikai újságíró — a régi monarchia bajai Karlsbadban is megnyilvánultak. Azzal a különbséggel, hogy azelőtt a csehek panaszokdoltak, most pedig a németek. Valóban megdöbbentőnek látszó kérdés a kérdés is.

VISSZA A FALUBA!

A háboru hallatlan mértékben duzzasztotta meg a nagy városok népességét. A hadviselő államok bármelyikének fővárosát nézzük is, a lakosok számának százezrekkel való megnövekedését, sőt nem ritkán megkétszereződését fogjuk tapasztalni. Kivétel ez tekintetben Moszkva és Pétváry, amelyeknek népességét a bolshevizmus okozta elviselhetetlen megélhetési viszonyok, a járványos betegségek és nem utolsósorban a tömeges kivégzések felére csökkentették.

A városi lakosság számának ezt a nagymérvű megnövekedését több ok idézte elő. A háborús kóddó államok csaknem mindegyike hosszabb-rövidebb ideig hadszíntér volt; minek következtében egyes területeit elpusztultak, vagy legalább kiürítették al kerülték, ezek szegénységben lakossága természetesen a városokba önmölt. A háboru elvidította az erkölcöset, megváltoztatta az életvezetést, a városokba költöztek a vidékekre a nagy város alkalmasabb a vidéknél, ami ismét sok embert — kivált hadimilliomosokat — esbított fel a géopontokba.

Ez a tömeges lakóhelyváltoztatás szomorú következményekkel járt ugy a városra, mint a falura nézve. A városok erkölcsi viszonyai elcsúszáltak, a közbiztonság leromlott, a lakóháány elviselhetetlenné növekedett, az élelmiszer árja horribilis magára szokott. A falvakban viszont egyre jobban és jobban kezd érezhetővé válni a munkásság hiánya, ami egyes helyeken a mezőgazdasági termelés komoly válsággá fenyegeti.

Ez a veszedelem különösen nagy Franciaországban, amelynek vezetőférfiai mindent elkövetnek, hogy egyfelől megakadályozzák a városokba önmölt, másfelől pedig a városi lakosság egy részét visszatérítsék a falvakba. Ugyancsólán nap-nap után tartanak anketéket, tanácskozásokat e tárgyban, a napisajtó és a szaklapok is szüntelenül és kimerítően foglalkoznak ezzel a kérdéssel.

A VILÁG KÖZEPE

Egy híres francia fürdőhely élete. — Hogyan csatlakozott egy szíriai házalo hetek alatt mil-liókat?

Még a háboru előtti időkben megtanulták, hogy Páris a világ "közepe". Ez a mondás talán elvesztette jogsultságát, mert a mai megváltozott viszonyok közepett inkább Amerikában találjuk meg a világ "közepét" és talán New York az a város, mely sokkal nagyobb mértékben kormányozza a világot, mint Páris.

A párisiak fájdalomát elensúlyozhatja azonban az a körülmény, hogy a nyári évszakban tényleg Franciaországban találhatjuk meg a világ "közepét" a világ-hírű, pompás fürdőhelyen, Deauville-ben.

"Deauville, nem egyéb, mint nagy nemzetközi nőiforma és férfi pentáreka állítást", mondotta a fürdőhely egyik amerikai látogatója. Mert Deauville-ben még a világ "közepét" a világ-hírű, pompás fürdőhelyen, Deauville-ben.

A tarka-barka, cifra társaság legérdekesebb alakja, aki körül egész legendák alakultak ki, egy szíriai ifjú, akit Ghi Khan-nak hívnak és aki néhány hónappal ezelőtt szöngyegeket árult Páris utcaiban.

A szöngyeghálózo junius havában érkezett Jaffából Párisba és a hazuról hozott öt darab szöngyeg 1000 frankért adta el. Ez az egyezer frank alapította meg szöngyegvagyont, melyet ugyszólván napok alatt szerzett.

Mihelyt eladta szöngyegait a merész vállalkozó, azonnal kiment a Longchamps-i versenyekre és mind az ezret feltette Meddiesome Maid-re, A. K. McComber lovára. A ló beszaladt és 1-re 10-et fizetett. A szíriai megtízszerezte vagyonát, visszavonult a "szöngyegüzlet"-től és bevonult az enghien-i Baccarat Clubba, ahol, addig amíg a klubot nagy botrányok közegett fel nem oszlatták, 22,000 dollárt csinált.

Enghienből Vichybe, a divatos, híres francia fürdőhelyre vonult, ahol ugyan csak hihetetlen szerencsével operált mindenben, ahol csak pénz lehet nyerni. A híres nagymber végül Deauville-be érkezett, ahol a Royal szálloda "császár szobájában" lakik és azt beszélük róla, hogy ma már milliók vannak és folyton játszik, anélkül, hogy a szerencse egyetlen percére is cserben hagyán.

A Deauville-i pompás játék barlangok legrettegettebb alakja ma és kivüle még egy amerikai játékosfél tartanak a játéktérmeke vállalkozói: a new yorki George Blumen-thaltól, aki mint mondják, több mint félmillió dollárt nyert össze.

A Deauville-i szörnyűségek mélyen megbotránkoztatják a jobbérzésű, jóízű amerikaiakat, de a kultúrforlénves francia csak mosolyog az amerikaiak "hipokritaságán". Ami jelen esetben talán még is inkább jó erkölcs és tisztaság, becseletes érzés.

szórakozásait megköstölta, fél a falusi élet egyhanguságtól, unalmától. Ezen kell tehát segíteni esősorban. Kulturát, egészséges, tisztakerkösű szórakozásokat kell nyújtani a falu népének is, nem fog akkor közüllök senki a városba vágódni, viszont a megélhetési viszonyok könnyebbé sok városit vissza fog odra téríteni.

Ezt a célt szolgálja a sport, ezen megkedveltetése a faluvai, vándorszíntársulatok (de nem ripacsok!) lekludése és főként azok felállítását, melyeket a falvak népe épen úgy kedvel, mint a városiak. Szóval, azoknak, akik a falvak népet otthon akarják tartani, a városok lakosságának egy részét pedig visszahívni a falvakba telepíteni oda, egy pillanattal sem szabad elfeledniük, hogy a vidéki, falusi embernek nemcsak haszna, hanem feje és szíve is van, csakugy, mint bármely nagyvárosiak.

HA

Pénzt akar küldeni az óházába, küldje általunk és meglesz elégedve. Óházai bankba vagy takarékbankba küld betétet, küldesse általunk és könnyvet legrövidebb idő alatt megkapja. Az óházába akár utazni, vegye hajójegvét nálunk, utlevélet és a konzuli hitelesítéseket megszerezziük. Az óházából valakit ki akar hozatni, mi kihozzatjuk. Az óházában ügyes bajos dolgát él akarja intézni, forduljon bizalommal hozzánk. Megtakarított pénze van, helyezze el nálunk. 4% kamatot fizetünk és pénzt bármikor kivethi. Bármely ügyben tanácsra vagy felvilágosításra van szüksége, mi rendelkezésre állunk.

NEMETH ÁLLAMI BANK

NEMETH JANOS, elnök.
 FŐÜZLET: 10 E. 22nd STREET a Bankpalotában
 FIOKÜZLET: 1597 SECOND AVE. corner 83rd St.
 NEW YORK CITY

VISSZA A TERMÉSZETHEZ!
 GYÓGYFOVEK, GYÖKEREK, BÖGYÖK ÉS VÁGYGOK NAGYSZERŰ ÖSSZETÉLE AMA IGAZI NOVÉNY-KIVONAT, MELY

Miklós F. József Bank és Hajójegyügynök. PÉNZT KÜLD a világ bármely részébe. HAJÓJEGYEKET elad minden vonalra. Gyors és pontos kiszolgálás. 216 DEPOT STREET, Lathro, Pa. 199-204

PARTOHERB VESEFU. ÉS GYÖKERTEA
 NÉV ALATT A SZENVEDŐ EMBERISÉGET SZOLGALJA HATFÁJÁS, HÜGYHÓLYAG-BANTALMAK EGYSZÓVAL A VESEBAJ TUNETEI ELLEN. RENDELJE MEG FELTÁRÓZTAT É FENSÉGES AJÁNDÉKAT-MILLIÓK HASZNÁLJAK ÓRIÁSI KÉREKRELL ON IS ALDANI FOGJA. ÁRA: 1 DOBOZZAL 1 DOLLAR 10 CENT, 6 DOBOZZAL 5 DOLLAR 50 CENT A BIZTOSITÁSI DIJJAL KAPHATÓ A FELTÁRÓZTATÓ EGYSZÓVAL KÉSZÍTŐ KÖVETKEZŐ CÍME ALATT:

DETROITI MAGYAR GYÓGYFÜRDŐ.
 Langyos, meleg, vagy gőzfürdő, mely Reuma, Csuz, Köszvény, Csontszegély és Ideges bántalmak, kimerülés és egyéb bajoknál meglepő javulást idéz elő.
 A. M. SZÉKELY főföldtulajnos.
 Woodward Ave. 7 Mile Road, DETROIT, Mich. Highland Park. k p z

PARTOS PATIKA
 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

INGYEN
 KAPNAK MINDAZOK, AKIK HAZATÁZNAK vagy a Családjukat kihozatják
PÉNZT vagy **CSOMAGOT** akarnak küldeni, egy igen hasznos **UTMUTATÓ KÖNYVECSKÉT** Irjon még ma érte Oceania Co. Keresztény Kivándorlási Irodához 306 EAST 13TH STREET, NEW YORK, N. Y. OLASZ A. FERENC, Mgr. k p z

BETEG EMBEREK
 Nagy gyakorlatomnak betegem liták a hasznát, mert én mindenkit gyógyítok. A sok éves gyakorlatom folytán abban a helyzetben vagyok, hogy ideg, idült és komplikált bajoknál tudományos, módszeres alkalmazásuk olyan esetekben, amikor más gyógykezelés nem sikerült és így módon sok embert mentettem már meg műltől. Ha mindaddig képtelen volt bajra segítséget kapni és már kedvét vesztette, ne essen kétségbe. Látogasson meg és kérje ki tanácsomat bajára vonatkozólag. 18 éves gyakorlatom van orvos és sebészeti terepen, mely idő alatt sok esetben kesztem mindentféle krókika, ideges és komplikált bajokat. Ne felejtse el, ha baját elhanyagolja, várnak és rosszul kezelési magát, úgy nagy bajba kerülhet. Sürgősen eseten kérje ki egy orvoskorit orvos tanácsát. Bármilyen idült, ideg, vér, máj, vagy más névben gyógykezelés és komplikált — bajoknál kérje ki ingyenes tanácsomat — OTT KÉRHESSEN GYÓGYULÁST, AHOL NET MERT TÁLLALJA. Rendelés órák: Reggel 9 óráig, este 9 óráig. Vasárnapon és Ünnepeken: D. 10 óráig, u. 2 óráig. 176 E. Jefferson Ave., Woodward Ave.-től keletre egy ajtó. DETROIT, MICHIGAN. k p z

DRYDEN TAGADJ LEROY
 A detroiti hitkövetésénél alatt letartósnak neve.
 RIO JANEIRO Amidon a Dryden hajó megérkezett a rio janeiroi kikötőtátták egyik a-gyaru alatt. a-mint Eugene Le-roiti lakos, aki feleségét s azután gyömészölve el-kötött New Yorkba. A fogoly, aki alatt lépett a hajó tagadja, hogy a-royjal. "Nem tudok Jackson detroiti kolásról. Soha-ban a városban Fox. Fox harminc ember. Világos fekete haja van. Fésül. Jól beszél. aszeri kiejtés nél-je, hogy torontói ségére nézve n-ny tagja az Interia Garment Maker-gyork fiókjának, hogy New York utca-n lakott, egy-A hajón azért ve- mert mesterségéb- renesés. Foxot visszah- New Yorkba s it- stik azokkal, ak- merték.

lehet kapni lek kizáróla
 És csak CSERÉLNÉ kopik, sőt a
 Pathé
 A követ
 1539) Ká
) Ör
 1540) To
) To
 1515) Ho
) Rű
 1524) Ha
) Ha
 1543) Sá
) Ny
 New Y
 NEW YOR
 Hebert 4
 18 East 4
 (near Fifth
 Saul
 111 Second
 Weiss' Pa
 327 East 8
 H. Le
 551 East 13
 BUFFAL
 D. Michels
 336 East
 (Black Roc
 PERTH AM
 J. Sm
 TRENTO
 Simon A.
 701 So. S
 PITTSBUR
 Pathé
 963 Liberty
 Rosenda
 Liberty, Penn
 South Side
 1816 Carr
 EAST PITTS
 Joseph
 Cor. Electric &
 Pathé
 20 Grand A

DRYDEN FOGLYA TAGADJA, HOGY A LEROY VOLNA

A detroiti hitvesgyilkosság elkövetésének gyanúja alatt letartóztatott hajósának Morris Fox a neve.

Tagja az amerikai női ruhakészítő unionjának.

RIO JANEIRO, aug. 26. — Amidon a Dryden angol teherhajó megérkezett New Yorkból a rio janeiroi kikötőbe. Letartóztatott egyik hajósát az alatt a gyanu alatt, hogy nem más, mint Eugene Leroy, volt detroiti lakos, aki meggyilkolta a feleségét s azután utazó ládába grimoiszoval elköltöztet holtestét New Yorkba.

A fogoly, aki Morris Fox név alatt lépett a hajó szolgálatába, tagadja, hogy azonos volna Leroyjal.

"Nem tudok semmit Mrs. Jackson detroiti lakos meggyilkolásáról. Soha sem voltam abban a városban," mondotta Fox.

Fox harmincevesnek látszó ember. Világos barna szeme, fekete haja van, amit hátrafelé fésül. Jól beszél angolul, idegen nyelvi kiejtés nélkül. Azt mondja, hogy torontói lakos, mesterségére nézve női ruhakészítő s tagja az International Ladies Garment Makers' Union new yorki fiókjának. Azt mondja, hogy New Yorkban az E. 11. utcán lakott, egy szállodában. A hajón azért vállalt munkát, mert mesterségében nem volt szerencsés.

Foxot visszahozta a Dryden New Yorkba s itt majd szembe állítják azokkal, akik Leroyt ismerték.

JAMES M. COX TAGADJA, HOGY A VÁDJAIT UJRA HANGOZTATJA

Ohio kormányzója, a demokráta elnökjelöltje minden előkészületet megtevé arra, hogy a vádjait bizonyítsa.

Cox szerint a republikánusok nagyon sokat költenek a választásra.

INDIANAPOLIS, aug. 26. — Cox, Ohio kormányzója, a demokráta elnökjelöltje mindenáron fenntartja azokat a vádjait, amelyek arra vonatkoznak, hogy a republikánusok Harding, ohioi szenátor megválasztása érdekében igen sokat költenek a választási kampányra. Cox meg is mondja az összegét, ami a republikánusoknak ebből a célból rendelkezésükre áll. Ez az összeg Cox kormányzó szerint nem kevesebb mint tizenöt millió dollár.

Cox különben kijelentette az Indianapolisban Pittsburgba vezető útján, hogy a vádjait a pittsburghi beszédében újra hangoztatni fogja és azokat mindenben hajlandó bizonyítani.

Minden kétséget kizárólag be tudom igazolni, hogy a republikánusok legalább is tizenöt millió dollárt akarnak elkölteni a választásukra, de azt is igazolni tudom, hogy ha kell, egyhány millióval meg több áll a rendelkezésükre.

Be tudom bizonyítani minden egyes amerikai embernek, hogy az elnökséget egyszerűen meg akarják vásárolni. A pénzügyi beszédemben meg fogok azt hiszem, nagyon sok választót győzni arról, hogy családomban abban a feltevésükben, ha azt hiszik, hogy ez az esztendő a republikánusoknak a eszlágot fogja felragyogtatni. Cox ragaszkodik a már több-

MIÉRT SZÉPEK A SZÉPEK?

Mert ápolják arcukat a valódi Vörös Kereszt LILIAM CSOKORRAL

Mindenki szép lehet ha a Liliom Csokorral ápolja arcát, bőrt, mely a bőrháibakat, szőpőket, pattanásokat elűzheti s szép fiatalos, fehér, bárszínű arcot ad. A Vörös Kereszt

LILIAM CSOKOR négy eszerből, Liliom Krémből, Szappanból, Fudróból s Liliom Tejből áll s a egész ára két dollár s 10 cent. Postán küldjük bárhol. Küldje be a pénzt s címre s házánál utatizással megkapja:

VÖRÖS KERESZT PATIKA Cleveland, Ohio 8901 Buckeye Road,

szor ismételt vádjához, hogy a republikánusoknak a pénzzel tett keze minden egyes kunyhóig elér az országban. A pittsburghi demokráta az ohioi kormányzóknak nagy fogadására készülnek. Elhatározták, hogy a régi divatu fáklýásmenetet most sem fogják elhagyni. Amint Cox megérkezik a vonatban, azonnal elviszik abba a terembe, ahol a nagy izgalommal várt beszédet meg fogja tartani.

A Coxhoz közelálló elemek azt hangoztatják, hogy a kormányzó a vádjait tényleg igazolni tudja, meg pedig igen pontos és részletes adatokkal, amelyek már régóta a kezei között vannak.

SZAVAZTAK AZ ANGOL Bányászok

Az a kérdés, hogy elrendeljük-e az általános bányásztrájkot.

LONDON, augusztus 26. — A közeli napokban nyilvánosságra hozza a bányászszövetség annak az országos szavazásnak az

Bölcsőtől a sirig

vagy Az igazi barát

Ki tudná kiszámítani, hogy kinnek, milyen hosszú az útja a bölcsőtől a sirig? Ki tudná megmondani, hogy kit, mi ér azon az uton? Ki tudná megmondani, hogy a ma még eszesgő kisgyermeknek mennyi küzdelmen kell átessen ezen az uton? Ki tudná megmondani, hogy az élete delén levő ember hátralévő napjai nem nyomorúságot rejtene-e magukban? Ki biztos abban, hogy a legszebben folyó életet mikor szakítja meg a halál kaszája?

Csupamerő bizonytalanság, melyek között csak egy a bizonyos. Az, hogy jó, ha van az embernek olyan barátja, mely a bölcsőtől a sirig vele van. De ez a barát igazi barát legyen, s nem kétszínű, aki akkor hagyja cserben az embert, mikor legnagyobb szüksége lenne a baráti szeretetre.

Ilyen igazi barátja a magyarországnak az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség. Veled van az emberrel a bölcsőtől a sirig, s mindig segítségére van, mikor szükségbe kerül.

Az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség a legelső és legrégebbi olyan magyar szervezet, amely ezer dollár haláleseti illetéket fizetett és fizet a tagjai után. De ezt az ezer dollárt nemcsak megígéri, hanem biztosan és azonnal meg is fizeti, mikor annak ideje elérkezik.

Az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség egy huszonnégy éves, kipróbált segélyező testület, mely huszonnégy éven keresztül megszakítás nélkül szolgálta az amerikai magyarságot. Ezen huszonnégy év alatt minden tagjának pontosan kifizette a szabályszerű segélyeket és az örökösöknek járó haláleseti illetékeket.

Az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség a legpontosabban fizető segélyező testület. A segélyeket és haláleseti illetékeket azonnal fizeti. Minden hónapban kifizet minden bejelentett követelést, úgy, hogy soha semmiféle kifizetési válna nem marad hátra a következő hónapra. A hónap 29-ikén bejelentett haláleset 30-ikán már ki van fizetve.

Az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség a legbiztosabb alapon működő segélyező testület. Szervezete és szabályzata a legtekélyesebb, ami a jövőjét biztosítja. Nincs kitéve annak, hogy egy, vagy két év múlva újra kell építeni. A Szövetség már mindazokon a megpróbáltatásokon átesett, amikbe a többi testületek ezután kerülnek bele — és azoknak a tapasztalatoknak az alapján változott a legjobban.

A Szövetség az egyetlen amerikai magyar közintézmény, amely nincs tekintettel senki foglalkozására, vallására vagy politikai pártállására és így tényleg az összmagyarság intézménye, amelyre kivétel nélkül minden magyar számíthat.

A Szövetség sohasem lehet rossz testületté, mert ténylegesen állami felügyelet és ellenőrzés alatt működik. Évi számadását minden évben fel kell terjesztie Connecticut Állam Insurance Commissionerjéhez jóváhagyás végett. Ezenkívül minden harmadik évben felülvizsgálják a működését a Szövetség központi irodájában.

A Szövetségnek tagjává lehet minden rendű, rangú és vallású, fizikailag és szellemileg ép, 3 és ötven év közötti, mindkét nembeli egyén. A Szövetség állami törvény által biztosított jogon vehet fel 3 és 16 év közötti gyermekeket.

A Szövetségnél a felvételi díjak minden tagra nézve egyformák. A 3 és 16 év közötti gyermekek felvételi díja szintén 15 cent. A felnőttek beállási díja bármilyen koru tagra nézve 2 dollár. A felnőttek beállási orvosi vizsgálat díját a Szövetség pénztrája fizeti.

A Szövetségnél a befizetési díjak sohasem változnak és semmiféle külön kivetések nincsenek. Akiknek a ráta szerinti havi befizetése 1 dollár, az egy dollárt fizet teljes életében. A tagok visszavándorlás esetén is teljes jögu tagok maradnak minden külön rendszabály, vagy ráfizetés nélkül.

A Szövetségnél az új tag örökösei azonnal jogosak a teljes haláleseti illetékre. Nem kell évekig tagnak lenni, hogy teljes jögu legyen az örökös. Számtalan eset bizonyítja, hogy az egy hónapos, sőt még az egy hetes és egy napos tagnak az örökösei is megkapták a teljes ezer dollárt.

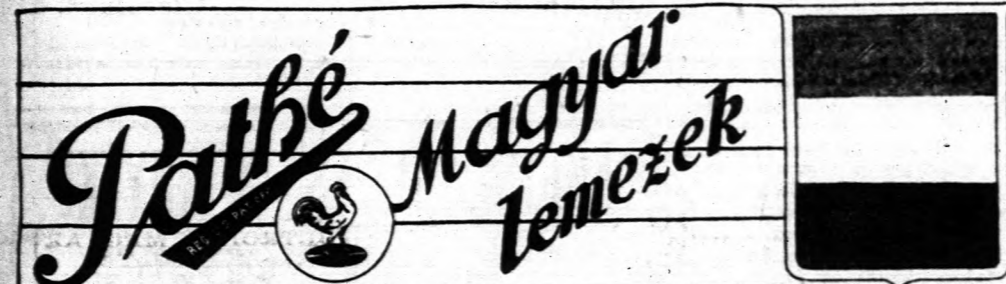
A Szövetség ezer dollár haláleseti illetéket fizet a haláleset után azonnal, minden levonás nélkül. Fizeti ezenkívül az egyleti életben szokásos fél és csonkulási segélyeket is, 500 dollárig terjedő összegben. A 70 évet megért tagok évi 100 dollár agorkori segélyt kapnak. Az évi betegségi segély 100 dollár.

Tagok beléphetnek a Szövetségbe az Egyesült Államok és Canada bármely részéből. Olyan helyen, ahol még osztály nincs, négy, öt tag is alakíthat új osztályt. Minden Szövetségi tag, aki egy új tagot behoz, 1 dollár szervezési költséget kap minden tag után.

A Szövetség jószág, megbízhatóság és vagyoni állapot tekintetében az összes egyletek között a legelső helyen van. Tartalékai közé jelenleg több, mint 350.000 dollár. Az állami becslés szerint száz percentsénel is jobb. A Szövetség tagsági okmányai éppen olyan jók és értékesek, mint a legjobb és legnagyobb biztosító társaságok Policy-éi.

Arra kérjük a magyarságot, hogy fogadja barátjává, sirig tartó barátjává a Szövetséget. Mint eddig nem családtag benne senki, úgy nem fog ezután sem. Tömörüljön bele minél több magyar, hogy mindnyájan élvezhessék azt a baráti szeretet, amelyért már ezren és ezren áldják a Szövetséget.

Érdeklődők irjanak Walkó János titkárnak, a Szövetség központi irodájába, mely a Szövetség sajtó, 100.000 dolláros házában van, 1412 State St., Bridgeport, Conn. Azonnal kapnak választ, felvilágosító és a belépéshez szükséges nyomtatványokat.

MAGYAR LEMEZT

lehet kapni minden kompániánál, de BIZONYOS magyar felvételek kizárólag Pathé lemezen léteznek.

És csakis Pathé lemez olyan, ahol TÚT VENNI VAGY TÚT CSERÉLNI NEM KELL SOHA, mert a Pathé ZAFIRKÓ sohasem kopik, sőt a lemezt sem koptatja, de nem is karcoja.

Pathé lemez minden beszélőgépen játszható!

A következő lemezek csakis Pathé kereskedőknél kaphatók.

- 10 INCHES NAGYSÁG ÁRA 1.00.
1539) Kácsa cigány	Göndör Aurél, humorista
) Öreg cigány nótája	Göndör Aurél, humorista
1540) Toborzó I. rész	Berkes Béla cigánybandája
) Toborzó II. rész	Berkes Béla cigánybandája
1515) Hogy halt meg a sógor	Göndör Aurél és társulata
) Bücskös sógor temetése	Göndör Aurél és társulata
1524) Haditudósító I. rész	Gyárfás Dezső
) Haditudósító II. rész	Gyárfás Dezső
1543) Sárga recece. Induló	I. Magyar Honvéd Zenekar
) Nyisd ki babám az ajtót	I. Magyar Honvéd Zenekar

New Yorkban az alanti cégeknél kaphatók magyar lemezek:

NEW YORK, N. Y.
Hebert & Huesgen,
18 East 42nd Street,
(near Fifth Avenue)	BRADDOCK, PA.
Bradcock Furn. Co.,
559 Braddock Avenue.	LATROBE, PA.
C. B. Hollenbough,
1111 Ligonier Street.
Saul Birns,
111 Second Avenue.	CANNONSURG, PA.
H. T. Walty,
102 Pike Street.	V. B. Stader,
205 Depot Street.
Weiss' Pathé Shop,
327 East 86th Street.
H. Leviten,
551 East 138th Street.	CONNELLSVILLE, PA.
Zimmerman-Wild Co.,
154 W. Crawford Street.	SHARON, PA.
Bolotin & Son,
1315 Sharpville Street.
BUFFALO, N. Y.
D. Michels Company,
336 East Street
(Black Rock Section)	CHARLEROI, PA.
H. Porter,
502 Fallowfield Avenue.	UNIONTOWN, PA.
Davis Furn. Co., Inc.,
Washington Furn. Co.,
137 S. Main Street.
PERTH-AMBOY, N. J.
J. Smerling
TRENTON, N. J.
Simon A. Robbins,
701 So. Broad St.	ELLWOOD, PA.
Ellwood Music Shop,
312-7th Street.	WASHINGTON, PA.
Washington Furn. Co.,
137 S. Main Street.
PITTSBURGH, PA.
Pathé Shop,
983 Liberty Avenue.	FAIRMONT, W. VA.
Home Furn. Co.,
308 Jefferson Street.	YOUNGSTOWN, O.
Michigan Furn. Co.,
E. Federal Street.
Roseman Co.,
Liberty, Penn & 6th Street.
South Side Pathé Shop,
1816 Carson Street.	FARRELL, PA.
Speiser Cantelupe Co.,
201 Idaho Street.	
EAST PITTSBURGH, PA.
Joseph Gani,
Cor. Electric & Bradlock Ave.	JOHNSTOWN, PA.
Gately & Fitzgerald
110 Clinton Street.	
	MONONGAHELA CITY, PA.
Ginsberg Bros. Furn. Co.,
414 Main Street.	

Pathé Frères Phonograph Company
20 Grand Ave. Brooklyn, N. Y.

ELHANYT CIPÓGYÁROS

John H. Hanan 71 évet élt.

NEW YORK, aug. 26. — A Fifth ave. 1073 száma alatt levő otthonában meghalt tegnap John H. Hanan többszörös millióso cipőgyáros.

Hanan 71 évet élt. Irországban született, de elemi iskoláit már Amerikában, Brooklynban végezte. A Hanan cégnek az ország minden nagyobb városában van cipőüzlete. Az elhunyt évek óta nyugatumba vonulva élt, de érdeklve volt a Hanan & Son cipőgyártó gép vállalatban, mint annak elnöke, továbbá a bostoni United Shoe Machinery Co. cipőgyári gép vállalatban, mint igazgató s a Hanan Shoe Companyban, mint igazgató. Több banknak is névleges tisztviselője volt.

Hanan a yachtot és az autómobilt szerette. Yachtján fölkereste a világ minden részét. 1899-ben egy ilyen tengeri utazása alkalmával megmentette yachtjával a Caspian angol hajó hajótörött személyzetét Bermuda-tól hetven mérföldnyire.

NÉMET BUVÁRHAJÓRA LELEK

A spanyolországi Ebro folyó torkolatánál homokba furd. va ópa maradt három-négy év óta a submarin.

TORTOSA, Spanyolország. — augusztus 26. — A múlt héten a kikötőmunkások egy elszülyedt hajót akartak kiemelni a vízből. Nem volt nehéz dolguk, mert a hajó a parti homokba volt bekelekedve s apály alkalmával szárazon maradt. A hajóról, amely teljesen ép, megállapították, hogy legénysége által elhagyott német buvárhajó, a mely még a háború idején ment orral a homokos partnak. Rövidesen ismét vízrebocsájtják.

SZÖKEK KERESTETNEK

Vállalkozó szellemű kaliforniai temetésrendező ötletes ajánlata.

OAKLAND, Cal., aug. 26. — A California Undertakers and Embalmers Association, magyarul a kaliforniai temetésrendezők és balzsamozók egyesülete egy hirdetés jelentetett meg, három tökéletes szépségű nőt keresve.

A szöke nőkre a következő oknál fogva van szükségünk — mondotta T. Shultis, az említett egyesület titkára. — Kóporosó kiállítás rendezésük. A kóporosóba halottat nem fektethetünk, ellenben valakinek, ha hatni akarunk, mégis csak fektünie kell benne. Szóval nőnek, mert ez a legérdekesebb, szöke nőnek azért, mert ez jobban hat a kóporosóban, mint a barna nő. Voltak nekünk az utóbbi időben barna halottaink s a hozzátartozók megkívták, amikor nőkről volt szó, hogy a halottat szöke parókával lássuk el. Eddig még nem jelentkezett senki.

KISS EMIL BANKÁR

133 Second Ave. New York, N. Y.

HA igazán megbízható, pontos és lelkiismeretes kiszolgálást akar, ne kísérletezzék, ne tegyen próbákat, hanem forduljon ahhoz a bankárhoz, amely csaknem 25 esztendője becsültesen, hűségese és felülmúlhatatlan szakavatottsággal intézte és intézi ma is az amerikai magyarság tizezreinek pénzügyeit.

Pénzküldés Hajójegyek

Magyarország minden részébe teljes felelősség mellett, a k á r hozzátartozóihoz, akár ó-hazai bankokba.

minden vonalra. Nagyfigyelmet fordítunk arra, hogy a magyar utasok a legalkalmasabb hajókon utazzanak

Pénzváltás-Kihozatal-Öhazai-ügyek.

Dollárbetét után 4% kamatot fizetünk. Irjon vagy jöjjön személyesen bankházamba.

Iroda órák minden nap reggel 9-től este 7-ig Vasárnaponként az iroda zárva van.

ENGEDÉKENYEK MÁR A LETÖRÖTT VÖRÖS HADSEREG VEZÉREI

(Folytatás az 1-6 oldalról)

azonnal visszavonja majd seregeit az orosz területől s bizonyosággal támogatja jóhiszeműségének, melyet a bolsevik csapatokat tönkretette.

Az oroszok feltételei.

LONDON, aug. 25. — Szikrátvirri értesülés szerint a lengyel delegáció Minsken kereken visszautasította az orosz feltételeket.

A lengyelek az oroszok tizenöt pontba foglalt követeléseiből mindössze egyet hajlandók elfogadni, azt amelyik a fegyverletételre vonatkozik, de azt is csak abban az esetben, ha Lengyelországgal egyidőben az oroszok is lefegyverzik a maguk hadseregét.

Méltatlankodva utasítják vissza a lengyelek azt az orosz feltételt, hogy zárják le a municiógyárakat s a meglevő készletű-

A valódi legjobban elismert Kresci-féle Liliom arc cream és szappan egyedül készítője, amely a károsító májfoltot, szőpőket, pattanást eltávolít. Kapható éjjeli és nappali használatra. 1 tégely éjjeli, 1 tégely nappali és 3 darab szappan \$2.00. Egy éveg 50c. Liliom tejet teljesen ingyen adunk, azonnal rendelje meg. Fehér Kereszt Cipőgyártó. 26th és Lorain Ave. arók, Cleveland, O.

The State Bank

374-378 GRAND STREET, NEW YORK, N. Y.

HA HAZA AKAR UTAZNI, HA CSALÁDJÁT KI AKARJA hozatni Magyarországnak bármely részéből, HA PÉNZT AKAR KULDENI HA PÉNZT AKAR VENNI két dolgot tartson szem előtt:

BIZTOS ÉS MEGBIZHATÓ HELYRE adja a pénzt, ahol

PONTOS KISZOLGÁLÁSBAN részesül. Nálunk mindezt megtalálja. Mi minden iratot, mely a családja kihozatalához szükséges, megszeresszük rövid időn belül. E bank vagyona 85 millió dollár. Betevőinek száma több mint 100.000.

Irjon vagy jöjjön el személyesen a címre:

THE STATE BANK
374-378 Grand St., New York, N. Y.

CLEVELANDI HIREK

ÖTVEN AUTOMOBIL PUSZTULÁSA.

NAGY GARÁZSTUZ VOLT CSÜTÖRTÖKÖN DELUTAN A BELVÁROSBAN.

Az Eckenroth Sales Co. 731 Vincet ave.-i garázsában pusztultak a lángok. — A kétemeletes garázsépület áldozatul esett a tüznek. — Az anyagi kárt 150,000 dollár becsülik.

Csütörtökön délután veszedelmes tűz támadt a belváros szívében. Az Eckenroth Sales Company kétemeletes garázs-épülete gyulladt ki, amely a 731 Vincet avenuen van. Ugy a földszinti helyiség, mint az emelet tele volt automobillal. Összesen vagy hetven új és használtan levő automobil volt a garázsban. A lángok husz kivételével elpusztították valamennyit az épülettel együtt. Az anyagi kárt 150,000 dollár becsülik.

A belvárosban régen volt olyan látványos tűz, mint ennek a garázsnak az égése. A tűz az a belvárosban levő összes tüzföldcsapatoknak a pusztító elemmel való küzdelmére a szomszédos irodáépületek ablakából, tetejéről sok ezer ember nézte.

Három óra után 20 percet vették észre a tűz az öt perc múlva már az épület tetején is áttörték a lángok, amelyek lépcsőzetesen magára csaptak a felhőkareolók között. Az olajos padlózatok sötét füstöt árasztva égtek. Távolról ugylátszott, mintha a Guardian Bank palotája égett volna. A tűz ropogó, reesező zaja messzire elhallatszott.

A garázs alkalmazottai, amikor a tűz észrevették, igyekeztek az összes autót kimenteni a földszinti helyiségből, de harminc kecsi közül csak huszat sikerült az utcára juttatni. A második emeleten negyven gépkocsit volt. Ezeket csak az eleve megtervezett lejárati út mentén lehetett volna megmenteni, az elevátor azonban tüzkeltatná vált.

A tüzoltók hamarosan elárastották vizsugarakkal az égő épületet a szomszédos épület tetejéről. Eleinte úgy látszott, hogy a lángok átesapnak a szomszédos épületekre is, de husz perc elteltével már biztos volt, hogy a tüzoltók lokalizálják a pusztító elemet.

R. H. Eckenroth, a cég elnöke az elpusztult 50 automobil értékét 100,000 dollár becsüli. Ezeknek a kecsiknek nagy része belvárosi épületekben működő ügyvédek, orvosok volt. — mondotta Eckenroth, s ha a tűz másfél órával később támad, feleannyi őrrel se pusztult volna el, mert a tulajdonosok többnyire 4 óra körül szokták elvinni kocsijukat.

Ugyancsak boldogok voltak azok, akik kocsijukat megtalálták a husz megmentett automobil között.

Az épületben 30,000 dollárnyi kár esett a tüzföldönök becsülés szerint.

A garázs az egykori Music Hall helyén áll, amelyet husz évvel ezelőtt szintén tűz pusztított el.

A mostani tűz az emeleten támadt. Eredete ismeretlen.

A CLEVELANDI PIAC ÁRALAKULÁSAI.

A vaj és tojás ára ismét felsőklik. — A burgonya ára is kezd emelkedni. — Csizbarack csak kerül piacra. — Az alma ára csökkent.

Augustus 26. Az írósvaj újabb drágul s augusztus hónap szokatlan magasra jött mai újabb emelkedésével. Nagyban ára felhordós a rabban 62 és fél, 63 cent fontja, eladásra darabolva 64 cent, az ismételtárusítók 70 centig emelték az árat.

A friss tojás is megdrágult ismét egy centtel tucattja, bár napokon át változatlan maradt, ma nagyban 55 centet vesznek tucattjár, s az ismételtárusítók nemely helyen 75 centet is számitanak a friss tojásért. A régi tojás ára nem emelkedett s nagy készlet áll rendelkezésre.

Az ájris burgonya \$3.25-re emelkedett 100 fontonként, vagyis 25 és 50 centtel drágult meg a hét folyamán.

A gyümölcs nagyvásáron 17 vasuti kecsi gyümölcs került eladásra. A narancs ládája 75 centtel emelkedett, a körte 15 centtel, s megdrágult a szőlő is, a californiai malaga szőlő négy kosaras ládája 40 cent áremelkedést ért el.

A North Carolinai édes burgonya barrelja \$7.30. Az alma bushelja \$1.25-re szállt le.

Ugy a görög, mint a sárge dinnye meg elég jelentékeny mennyiségben kerül piacra, s az árak minőség szerint, nagyon változók.

Zöldsgémeny mind nagyobb mennyiségben kerül piacra, az árak elég mértékletesek s további árnyalatús várható.

A csöves kukorica tucattja nagyság szerint 15—30 cent. A paraj, spinnach 10 fontos kosarban 40—55 cent, s mint-hogy azt mind inkább megszarították féli használatra, nagy keresletet talál.

Aránylag drága a paradicsom, de az idősáras nem kedvez neki az érés idején, s a helyi piacra a szokottnál kevesebb érkezik. 10 fontos kosarban kint minőség és érettség függvényében 35 és \$1 körül váltakozik. A zöld paprikának 40—50 cent felbushelja.

A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

A húsáraknál a változatlanok. A baromfi ára valamivel lecsökkent ismét. A legjobb minőségű tyúk fontja 36—37 cent, a csirke 30—36 cent váltózik, 6-8 kg kakas fontja 25 cent, tavasz kacsának 26—32 cent fontja.

REGÉNY.

INDUS ÉJSZAKÁK.

Sarath-Kumar-Goah.

(10. folytatás.)

Lassan nyitlak ki szemei egyre jobban, jobban. Hidegen és haragosan néztek a királyra. Egyszerre csak megnyitlak ajkai: — Jai! Kali Jai!

Csak halk suttogás volt, mint mikor az ember álomban beszél. De körülötte a tömeg hallotta a szavait. Egy kiáltás, mint a tenger moraja, szállt föl a sötét égbolthoz. Akkor azután mindnyájukat nagy félelem fogta el és elhallgattak.

Még nem volt halott, ő igazság fénye, de majdnem ezt történt meg vele! — A fopang hangja komoly volt, tele szemrehányással, melyet nem is akart leplezni.

Jól ápdolt őd, mielőtt újabb próbaa teszen. Különösen az istenek azt hitették, hogy ez nem az ő itéletök tudakolása, hanem egy kegyetlen zsarnok játéka!

E merész szavak után testvéreivel együtt elúnt a sötétben. Egy nyulsvivő ember aki a borzalmat jelenet után hazasietett, megszólította a szomszédját.

Valóban, ez az istenek vagy az ördög műve volt! — mormogta és félénken nézett az éjszakába.

Gunyakaj, mely mögötte felhangzott, volt erre a felelet. Nagy, sorvány alak közeledett hozzá s a szemébe nézett.

Ebben az ördög kezét látod, oktondi! En pedig azt mondom tenéked: Narayan Lal aludt.

De minő álom volt az olyan közel a halálhoz! — kérdezte az ember akadozó hangon.

Még nem halottál más országbeli emberekről, akik oly mélyen elaludtak, hogy a barátaik, akik halottaknak tartották őket, faszekrényekbe zárták és a földbe süllyesztették őket? Idő előtt!

De ki ringatta Narayan Lal a borzalmak álomba, mely olyan hasonlatos a halálhoz? — Előbb ő maga, azután a guru. Az ő akaratát, a guruval egyesülve, hozta ezt létre. Aludj jól, barátom és ne álmodj ördögökről!

És amikor távozott, csak akkor ismerték meg. A pundita volt, a filozófus.

Valóban ez az ember a halottaiól ébredt, — mormogta a nagy király, amikor a mesemondó elhallgatott. — De mond meg nékem, bölcsesség embere, mi volt a legnagyobb veszély, melytől Narayan Lal rettegett!

A mesemondó, mielőtt felelt volna, megcsókolta a selyem takaró szélét.

Az ébresztés, ő egek dicsősége, nem az álom. Ő is, meg a fopang is tudták, hogyan kell tetszalálba merülni. De az ébresztést csak kevés halandó ismeri, még pap is alig.

De azt mondd meg nékem, mint emelkedett ő fel a légből! — Az akarat erejével, ő egek fia. A guru akaratát tette ezt.

Az ébresztés, ő egek dicsősége, nem az álom. Ő is, meg a fopang is tudták, hogyan kell tetszalálba merülni. De az ébresztést csak kevés halandó ismeri, még pap is alig.

De azt mondd meg nékem, mint emelkedett ő fel a légből! — Az akarat erejével, ő egek fia. A guru akaratát tette ezt.

Az ébresztés, ő egek dicsősége, nem az álom. Ő is, meg a fopang is tudták, hogyan kell tetszalálba merülni. De az ébresztést csak kevés halandó ismeri, még pap is alig.

De azt mondd meg nékem, mint emelkedett ő fel a légből! — Az akarat erejével, ő egek fia. A guru akaratát tette ezt.

Telefonáljon a végre bármely részről FRANK G. NUNN 3924 LORAIN AVENUE, a Turn Hallal szembe. Unio Ambulans. — Invalíd kocsik. Bell Harvard 1711. — Guy. Lorain 168

5% kamatot fizetünk takarékbetétekre

a betét napjától a kivétel napjáig.

A betét bármely nap kivehető.

Tudja Ön, hogy öt százalék kamat 25 százalékkal több, mint 4 százalék kamat?

ATLAS

Fiókiroda: 8937 Buckeye Road

VAGYONALAP: \$2,387,000

Nyitva szombaton reggel 9-től este 8-ig.

Weizer János ur bankunk alelnöke és fiókirodánk vezetője: Somossy József, pénztárnok helyettes.

Dr. KIRALY L. ALBERT ORVOS ÉS SEBÉSZ IRODA ÓRAK: Reggel 9:30—11. délután 3—5, este 6:30—7:30. Vasárnap délelőtt 10—11. 2609 Lorain Avenue, Cleveland, O. LAKÁS: 1436 WEST 101-IK UTCA. Ohio State Lorain 653-W.

AKRON, O. ÉS KÖRNYÉKE

Irodavezető: FARKASOVSKY ZOLTAN, 641 So. Main St., Akron, O. Bell. Postage 2285 Ohio State: 37243

Szóló! Szóló!

Friss szőlő, fehér és fekete, ugymint mazsola a legolesőbb árban s legnagyobb mennyiségben kapható.

Papp Pál és Papp József ÜZLETÉBEN

134 BARTGES STREET, AKRON, O. Az Alkali gyárral szemben.

ÉRTESESÍTÉS.

Van szerencsém tudomására hozni az akroni és környékbeli nagyrészt magyarországi, hogy az óhazába való utazást, az ottani bizonytalan viszonyok miatt elhalasztottam s útletemet a S. High Streetről 126 E. VORIS STREET alá helyeztem át. Ugy mint eddig, ezután is a tisztelt magyarországi megjelölésem tovább fogom folytatni a szabószágot, abban a reményben, hogy rendelkezéssel felvelek keresni.

B. HUSZÁR, férfi szabó

126 E. VORIS STREET, AKRON, O.

HONFITÁRSÁK!

Ha jól és csecc akarnak ésszerűen jutni, keressék fel, vagy írjanak a Cleveland, O. magyar negyednek legújabb és legújabb magyar ékszerüzletében. Nagy raktárban van hazai fülbevalókban, karika és bőves gyűrűkben, továbbá mindenféle órákban. — Üzletünknek 15 éves múltja van, s az 1919 augusztusában rendezett kiállításán a 36. és amerikai órákat és ékszereket jóállás mellett javított.

KLEIN JEWELRY CO.

8937 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

AUTOMOBIL SZERENCSÉT LENSÉGEK.

Egy halott, három sebesült. — A szerencsétlenség a Lorain avenuen történt.

A Lorain Ave. és W. 41st sarkán egy vidéki villamos elütött egy automobil s a szerencsétlenség következtében az autó egyik utasa szörnyen halt, három vidéki utasa pedig megsebesült.

A halott Gus J. Taylor, aki a 6429 Lorain avenuen lakott, a sebesült pedig a 41 éves Edwin Duty (1812 Taylor road), Mrs. S. W. Koenig és leánya, Clara, akik a 1752 Cliffview roadon laktak.

Az autót Miss Koenig vezette Duty utasítására. A villamos olyan erővel ütötte el a gépkocsit, hogy annak utasai mindannyian kizuhantak a kővezeték. Duty koponyájára is becsört a villamos állapotban került a Fairview Park körházba.

Koenig és leánya nem sebesültek meg súlyosan. Egy másik autószerencsétlenség alkalmával veszítette életét Henry Eichos 21 éves sóffér, akinek teherautóját az Erie vasút egyik munkásnője üttette el.

KIRBY LEMONDOTT.

Josiah Kirby, a Cleveland Yacht Club kommodorja, aki már három év óta viseli ezt a tisztséget, beadta lemondását arról, hogy az december 31-én lépjen érvénybe.

Kirby, aki többszörös milliomos, azt mondja, hogy főcélját a klub újjászervezését és a virágzás útjára való terelését elérte, átadja ennek a helyét új, lelkes embernek.

Amikor Kirby három évvel ezelőtt átvette az elnökséget, a klub esőgondnok kezében volt, épületi roszaga állapotban, adósságokkal megterhelve nem sokáig. Kirby egészséges pénzügyi alapra helyezte a klubot, amelynek rocky riveri telepe ma valóban jó karban van. A sziget, amelyen épült a telep, jövőre már adósságmentes lesz.

100% tiszta kombinált csomag \$1.25 Csomagja 13.50 CONSERVATION PACKAGE BUCKEYE PAINT SYRUP AND PACIFIC COAST HOPS CLEVELAND BOTTLE & CORK CO. 2190 E. 9th St., a Belivar Road sarkán. Mindkét telefon.

ÉLÍTÉLT AUTOVEZETŐ.

Öt napi börtön — Hat hónapi autovezetési tilalom.

Silbert bíró elé tegnap állították a 2826 E. 119th streeten lakó Louis Safert, akit avval vádolnak a rendőrség, hogy részegen vezetett automobilját.

A bíró öt napi börtönre ítélte Safert és megtiltotta neki, hogy fél évig automobilját vezessen.

Jordan Mresre 25 dollár pénzbírságot szabott Silbert bíró, mert automobiljával egy Lorain avenue villamost helytelen oldalról került el.

GÁZOL A VILLAMOS.

Egyik áldozata meghalt, három megsérült.

Gus J. Taylor 35 éves, aki 6429 Lorain avenuen lakik, életét veszítette tegnap este, amikor a Lorain ave. és W. 41. utca sarkán a Spathwestern helyiköz villamos vasút egyik kocsija elütötte automobilját. Eltört a nyaka Taylornak, s a Fairview Park körházban rövid haláltusa után meghalt.

Edwin Duty, 41 éves, aki a Taylor road 1812. száma alatt East Clevelandban lakik, s a Cleveland Railway Co. villamvasúti utvonali felügyelője, súlyos, esetleg végzetes sérüléseket szenvedett, amint tegnap este a Euclid avenue és Superior ave. sarkán elütötte automobilját egy keletnek haladó villamos káré. Mrs. S. W. Koenig és leánya Clara iltek vele az automobilban, lakásuk 1752 Cliffview road, East Cleveland.

Az erő lökés mindnyájukat kivette az automobilból. Duty felügyelőnek betört a feje, Mrs. Koenig több helyen megsebesült, leánya könnyebb horzsolásokkal menekült a nagyobb bajtól. Beszállították őket az East Cleveland körházba. Az orvosok szerint nem sok kihatás van Duty felgyógyulására.

A rendőrség szerint Miss Koenig vezette az automobil, s Duty irányította tanítómestereként.

MIÉRT SZENVED?

Reumás, neuralgias és izomfájdalmak azonnali megszüntetését biztosítja az alanti szer gyors használata

PAIN-EXPELLER Védjegy Reg. U. S. Pat. Off. Kértesse a valódi, több mint 50 év óta elismert világhírű szer, amelyen a "Horgony" védjegy látható K. P. LABIZZADÁS ELLEN KURA TELJES JÓTÁLLÁS MELLETT KEPES GYÓGYSZERTÁRBAN 2017 W. 25th St. Cleveland, O.

CROSSER PEREL.

Követeli, hogy a választási tanács helyesbítése a szavazatok összeadásánál elkövetett hibákat. — Azt mondja, hogy hét szavazattal fog győzni.

Robert Crosser volt 21. kerületi kongresszusi képviselő, aki a mostani képviselő, John J. Babka helyébe vissza akarva kerülni a kongresszusba, nem nyugszik bele a választási tanácsnak ama döntésébe, hogy a jelöltiséget 11 szavazattöbbséggel Babkának juttatta.

Mandamus eljárást indított, hogy arra kényszerítse a választási tanácsot, hogy igazítsa ki a szavazatok összeadásánál elkövetett hibákat.

Beadványában felsorolja, hogy milyen hibákat követtek el az ő kárára. Avval vádolja a választási tanácsot, hogy megtárgyalta azt a kérését, hogy mutassák meg neki a választási jegyzőkönyvet és szavazatösszegezési lapot, valamint a szavazó lapokat is.

Azt mondja Crosser, hogy legalább is hat szavazattöbbséggel ő lesz a jelölt.

CSÁSZÁR VÁGÁS.

Szűkeke mütét a St. Ann szűlézeti kórházban.

Az E. 34th Str. és Woodland Ave. sarkán levő St. Ann szűlézeti kórházban császárvágással mentették meg az orvosok egy anyának és magzatának életét.

Ugy az anya, mint az újszülött jól érzi magát a körülményekhez képest.

A gyermek világra hozásának ezt a mütétét azért nevezik császárvágásnak, mert állítólag akkor hajtották végre először, amikor Caius Julius Caesart, a későbbi nagy római hadvezért nem tudta megszülni másféleképpen az édesanyja.

Alfréd Sáfrán

MAGYAR ÖVVÉD 255 Society for Savings Bank Building, Cleveland, O. Tel.: Main 3616. Central 2718

SZOKATLAN COSTUMEREK. New York város egyik üzletébe furesa vevők vonultak be az elmúlt napok egyikén. A szokatlan vevők egy amerikai cirkusz tagjai voltak és mint ez a kép elárulja, nagy pjadalmat és feltűnést keltettek az üzletben. (A kép a cirkusz tagjait mutatja, akik különböző jelmezekben vannak felöltözve.)

AKRON, O. ÉS KÖRNYÉKE

Irodavezető: FARKASOVSKY ZOLTAN, 641 So. Main St., Akron, O. Bell. Postage 2285 Ohio State: 37243

Szóló! Szóló!

Friss szőlő, fehér és fekete, ugymint mazsola a legolesőbb árban s legnagyobb mennyiségben kapható.

Papp Pál és Papp József ÜZLETÉBEN

134 BARTGES STREET, AKRON, O. Az Alkali gyárral szemben.

ÉRTESESÍTÉS.

Van szerencsém tudomására hozni az akroni és környékbeli nagyrészt magyarországi, hogy az óhazába való utazást, az ottani bizonytalan viszonyok miatt elhalasztottam s útletemet a S. High Streetről 126 E. VORIS STREET alá helyeztem át. Ugy mint eddig, ezután is a tisztelt magyarországi megjelölésem tovább fogom folytatni a szabószágot, abban a reményben, hogy rendelkezéssel felvelek keresni.

B. HUSZÁR, férfi szabó

126 E. VORIS STREET, AKRON, O.

HONFITÁRSÁK!

Ha jól és csecc akarnak ésszerűen jutni, keressék fel, vagy írjanak a Cleveland, O. magyar negyednek legújabb és legújabb magyar ékszerüzletében. Nagy raktárban van hazai fülbevalókban, karika és bőves gyűrűkben, továbbá mindenféle órákban. — Üzletünknek 15 éves múltja van, s az 1919 augusztusában rendezett kiállításán a 36. és amerikai órákat és ékszereket jóállás mellett javított.

KLEIN JEWELRY CO.

8937 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

AKRON, O. ÉS KÖRNYÉKE

Irodavezető: FARKASOVSKY ZOLTAN, 641 So. Main St., Akron, O. Bell. Postage 2285 Ohio State: 37243

Szóló! Szóló!

Friss szőlő, fehér és fekete, ugymint mazsola a legolesőbb árban s legnagyobb mennyiségben kapható.

Papp Pál és Papp József ÜZLETÉBEN

134 BARTGES STREET, AKRON, O. Az Alkali gyárral szemben.

ÉRTESESÍTÉS.

Van szerencsém tudomására hozni az akroni és környékbeli nagyrészt magyarországi, hogy az óhazába való utazást, az ottani bizonytalan viszonyok miatt elhalasztottam s útletemet a S. High Streetről 126 E. VORIS STREET alá helyeztem át. Ugy mint eddig, ezután is a tisztelt magyarországi megjelölésem tovább fogom folytatni a szabószágot, abban a reményben, hogy rendelkezéssel felvelek keresni.

B. HUSZÁR, férfi szabó

126 E. VORIS STREET, AKRON, O.

HONFITÁRSÁK!

Ha jól és csecc akarnak ésszerűen jutni, keressék fel, vagy írjanak a Cleveland, O. magyar negyednek legújabb és legújabb magyar ékszerüzletében. Nagy raktárban van hazai fülbevalókban, karika és bőves gyűrűkben, továbbá mindenféle órákban. — Üzletünknek 15 éves múltja van, s az 1919 augusztusában rendezett kiállításán a 36. és amerikai órákat és ékszereket jóállás mellett javított.

KLEIN JEWELRY CO.

8

Szabadság Sunday Magazine

Kishitü,

bátortalan emberek, akik inkább megalkudnak, mint harcolnak a sorssal. csalódások rövid láncolata után, beletörődnek abba, hogy "nem tudnak semmi okosat kisütni", hogy nem képesek okos gondolatot, célszerű, a gyakorlati életben értékesíthető ötletet szülni. Beleenyugszanak abba, amit szűk látókörükben megváltozhatatlannak látnak és fáradt napszamosai maradnak az életnek.

Mindenki saját szerencséjének kovácsa, de csak az a kovács boldogul, az a kovács kalapálja ki magának a szerencsét, aki megbecsüli mesteriségét és minden erejével azon igyekszik, hogy előrehaladjon pályáján, hogy tanuljon, fejlődjön s becsületesen kamatoztassa tudását.

Okos gondolata annak lehet csak, aki okos gondolatokat raktároz el agyában. Az agy olyan mint a háztartásban a jég szekrény. Csak azt vehetjük ki belőle, amit előzőleg gondosan elhelyeztünk benne és ha nem gondoskodunk arról, hogy folyton friss jég kerüljön a szekrénybe, — elrohad, megromlik, elpusztul minden.

Az emberi agy raktárában felhalmozott értékek akkor maradnak csak épek, csak akkor használhatjuk őket, ha újabb és újabb táplálékkal biztosítjuk életüket. Az agy abban különbözik az emberi szervezet többi részétől, hogy a fizikai táplálékon kívül, szellemi táplálékot követel. Az agy épp úgy rászorul a pihenésre, mint az emberi test többi alkatrésze, épp úgy megköveteli a friss levegőt, a szabad mozgást, mint a tüdő. A fizikailag jól táplált agy könnyen és biztosan emészt meg a szellemi táplálékot. És ennek a megválasztása az élet legfontosabb kérdése.

A hétköznapi élet emberének kimeríthetetlen mértékben áll rendelkezésére a szellemi táplálék: a nyomtatott betű. Valamelyik régi mondás állítja: "mond meg, milyen könyveket olvasol és megmondom ki vagy."

A tanulás legegyszerűbb módja a könyvolvasás. De rendkívül fontos az olvasmányok megválogatása. És a józan, a tiszta tudás ott kezdődik, hogy az ember önmaga meg tudja válogatni szellemi táplálékát.

Nem érdemes

tisztességes és becsületes eszközökkel harcolni, nem érdemes az egyenes uton haladni, nem érdemes arra törekedni, hogy erkölcsös szempontok szemmel tartása mellett éljük le az életünket. Ezt mondják azok, akik skeptikusok, akik elvesztették az emberiségbe vetett hitüket, akiknek az a véleményük, hogy az anarchia az egyetlen megoldás minden bajra. Ha nem is nyújt boldogságot, de sietteti a pusztulást.

Közben élvezni kell, mondják, gyönyörködni kell abban, amihez az ember egykönnyen hozzájut, még ha erkölcstelen uton-módon is, önzőnek kell lenni, mert az önzetlenség nem visz el sehová. Nincs az az intézmény, amelynek a motívuma ne lenne az önzés, mondják, nincs az a befolyásos ember, aki ne az önzéssel megerősített könyökével verkedte volna ki magának az előkelő pozíciót, nincs az a társadalmi osztály, amely nem az önzés malterjével szeretné megerősíteni dűledező épületét.

Igy beszélnek a skeptikusok, a cinikusok, az egészséges hitből kiábrándultak. Vajjon igazuk van-e?

Nincs igazuk, nem lehet igazuk. Az élet maga tiltakozik az ilyen felfogás ellen. A természet a maga fejlődésével, a maga lelkének gyönyörű kialakulásával, tavaszi reményeivel sokkal inkább igazolja a tisztességes becsvágyat, mint a rombolás dogmájának. A visszatérő tavasz igazolja azt, hogy a nagy emberi és társadalmi válságok mindig csak átmeneti jellegűek s hogy az őszi és téli felhőkbe burkolódzott skepsisen előbb-utóbb keresztül tör a tavaszi napsugár.

A tavaszi napsugár pedig tisztaságot jelent, egészséges, becsületes élet-erőt, mindazt, ami kívánatossá, türethetővé, kellemessé és indokolttá teszi az életet.

Az emberiség most nincs tisztában saját magával. A vajadások korszakát éljük. Sok ember elvesztette a hitét az igazságban és tisztességben, mert nem egyszer gazemberek kerülnek a felszínre és irányítói a becsületes emberek sorsának is. A társadalom ezeket a piócákat le fogja rázni magáról. A tisztességtelenség nem lehet állandó érvényesülési elv.

Régi bűnök omlanak most össze s ezek áldozatokat követelnek. De nem azért omlanak össze, hogy új bűnöknek teret nyújtsanak.

AZ EMMAUZI UT

A NAGYHÉTEN, mint tavaly és mint mindig ez előtt, az ünnepre váró vidámság fogta el a Szinegorov családot. Különösen a család fiatalabb tagjai örvendeztek. Volodja, a tizenhat éves gimnazista-fiú és a tizenöt éves Ninoszka. Működésük érdekelt őket a tojásfestés tarka selyemcsufatokkal, szalagdarubbakkal és matricákkal. A család hagyományos cochenille-festéke is oly kőkikusan oldódott fel a vízben. Nagyon jól esett a felkészülés a husvéti kalászból — édes volt és jóízű, bár még nem került prés alá s csak nagy fakanállal egyenesen a fazék-ból merték, ami még vonzóbbá varázsolta.

Az anya a rokonok és a családok ajándékaival foglalatkoskodott, hogy mindenki elégedett legyen s az ajándék mégse kerüljön túlságosan sokba. Az apa a bankókat rogotgatta s bosszus arcot vágva morogta:

— Ah, ezek az ünnepek! Már idáig vagyok velük. — mondta s közben szürkülő haja alatt vörösső tarkóját dörzsölte.

— Nagyon örülök, hogy már egyszer egy esomé ünnepnap eltörleséről is beszélnek. Akármint is ír a vologdai Nikon, feltétlenül el kell törölni őket.

— Nos, a husvéti ünnepeket nem fogják tőlünk elrabolni. Ezek mindenképen megmaradnak. — felelte a gimnazista Volodja élénken.

Alexander Golaktionovics Szinegorov akaratlan irigységgel szemlélte fiának gondtalanul üde arcát és gyermekies ravasz mosolygását.

— Nem, ép ezt az ünnepet törölném el legelőször. Egy más napra sem kell ennyi pénz. — mondta bosszusan.

A felesége azonban félbeszakította itt beszédét:

— Kérlek, Sasa, legalább is tényleg tekintsd. Mit beszélés így a gyerekek előtt! És ez egyáltalán nem üt rád. Te különben sohasem vagy fukar. És ezelőtt te magad is oly nagyon szeretted az ünnepeket.

II.

Ebben a pillanatban Nina Alexandrovna, Szinegorov legidősebb leánya lépett a szobába. Sápadt, magistermetű, feketeszemű leány volt. A beszélgetést hallva, kedvetlenül nevetgett s halkán mondta:

— Én teljesen egyetérték papával, mit jelent számunkra ez az ünnep! Micsoda husvétot értünk meg! Kinek mondjuk mi: "Feltámadt-e Krisztus?" Kit ölölünk át mi szeretettel?

Katerina Konstantinovna elszörnyedve kiáltott fel:

— Ninoszka, Ninoszka, mit beszélés itt! hogy kérdezheted, kiféle természetesen a tiedet, a rokonokat, a barátokat, és az ismerősöket.

Nina halkán, szomorúan beszélt:

— Ah, kedves mama! mit jelent az, a barátokat, az ismerősöket?! Hisz ez az egész világ ünnepe,

mindenké. A templomban voltunk mi, az urvacsorát osztották nekünk, hisz minden ellenségünknek meg kellene bocsátanunk most, mindenkinek, mindenkinek, aki gonosz volt velünk szemben. És hogy vagyunk mi? Ők kivégez-

IV.
Nagyszombat volt és már alkoskodott. Két fiatalember kikenve kifenve, fodrozott hajzattal, örvendezve lépett ki a borbélyműhelyből. A házesterek az egyik lámpavastól a másikhoz húzódtak.

TEMETÉS

Irta: Sz. Kovács Gyula

Harang se szól, ének se hallik,
Nem látni egy könyes szemet —
S a robogó kocsisorok közt —
Lassan vonul a gyászmenet...

Lefektetik a drága földbe, —
Hogy kit? — a pap se tudja tán...
Es az élet vad dübörgése...
Athangzik, zug a sír falán...

Kicsiny falunkban, ha temetnek,
Panaszal sir fel a harang
Es elnémul a község gyászban
A lárma, a szó s a zenehang —

Ki-ki hoz egy marék virágot —
S az ágyát szépen megvetik —
Es ráterül a csendes álmom —
Es alszik, pihen — reggelig!

ték völégényemet, de most már nincs többé harag szívemben, én megbocsátottam nekik. A bírónak, a hóhérnak, isten légy irgalmas velük! De hogy tárjam ki karjaimat, hogyan esőköljak?

— Nina, Krisztus mégis feltámadt. S ha hinnél, vigaszt találnál. — mondta az anya szigorúan.

Nina mosolygott. Tudta, hogy sem anyja, senki más sem mondhat számára vigasztaló szavakat, hisz már maga sem tud ilyeneket. S bement a szobájába.

III.

"Te ősi, böles hit, akit az ész nem igazol, de aki mégis diadalmasod az ész felett, mert nem vigasztaloz meg engem? Itt megölték a barátomat és ő büszke reménységgel indult a halál elé, a gyalázatos kivégzésre, ahogy századokkal előbb oly sokan mentek a halálba a feltámadás hitében. De az én szívem sötét levertséggel és vágyakkal terhes. És vajjon egyedül csak én vágyodom ily erőt lenülni?"

A gyermekkor minden emléke felébredt most e télen, megkintöz lélekben. Egyszerre kedvet kapott, hogy egy oldalt elolvasson az evangéliumból.

Megtalálta a kis könyvecskét. Meglátta a rész olvasta, midőn Lukács cyan géliumára nyitott s azt Krisztus meg jelenik a két tanítvány előtt a Jeruzsálemből. Em mauzba vezető uton, — ezt az egy szerű, megható elbeszélést.

"Nem égett a szívünk bennünk?"

Nina becsukta a könyvet. Valami édes, homályos nyugalanság kintozta, felvette tavaszi kalapját, magára kapta köpenyét és kiment az utcára.

drótkra lampionokat akasztottak. A fiatal varrólányok gyorsan elsuhanva mellettük, nevetgéltek. A kocsisok már kivörösödtek rézségükben.

Fiatal postahivatalnok két leányval sétált, akik ünneplőrúdjukban fagyoskodtak.

— A mi templomunk sokkal szebb, hogy lehet csak össze is hasonlítani, kérem! — bizonygatta a férfi.

A fiatal leányok mondtak valamit, ketten egyszerre, a szél azonban elfújta szavaikat s Nina nem értette meg őket. Minden oly megszokottan ünnepnap volt. Az emberek nekikészültek az ősi ünnepek, az ünnepek ünnepeinek — és ez a nap, amely az ünnepek ünnepe kellene hogy legyen, a diadalok diadalma, természetesen csak hivatalos nappá válik, csak unalmas polgári életnek.

"De nem ég a szívem bennem?"

V.

Itt, két zajos utca keresztezésénél ismerősnek tetsző alak lép Nina mellé. De köd burkolja be Nina emlékeztét s szeméire valami láthatatlan és mégis súlyos fátyol hull alá. Akaratát levertség és vágyakozás verik bilinesekbe s ő egyáltalán nem tud emlékezni arra, hol látta már váratlan kísérlőjét.

Nines semmi különös e férfin, ami a sok ismerős közül megkülönböztetné — községes, városi ruházat.

intelligens arc, csak fekete szemének mély tekintete oly kutató, hogy Nina úgy érzi, ez a tekintet lelkének mélyébe pillant. És az ő szíve úgy ég.

Halkán kérdi a férfi őt:
— Mért oly elgondolkodó magam? Mért oly szomorú?

Irta Fjodor Szologub

— Mért esodálkoszik úgy az én szomorúságom. Nem tud arról, mi minden történt nálunk ezekben az években? — feleli Nina.

Az ismeretlen kérdi:

— Mi történt hát?

Nina most hosszan beszél hozzá és panaszkodik és sir, mintha önmagához szólana. Szemei belemelednek a zajos utcák homályába, amelyet vörös fénypontok sebeznek meg.

Midőn Nina elhallgat, a férfi kezd beszélni halkán, de a hang oly belső erejével, mintha valami különös hatalom birtokosa volna.

— Nem kishitőség ez, vajjon! Az igazságnak így kell a mi világunkra születnie, fájdalmak között, amelyek a gyengék számára elviselhetetlenek, hőstettek közepe, amelyek az emberi erők mértékét túlszárnyalják. Vagy kellemes és könnyűt várt, midőn a tanítók és bölcsek szavait hallgatta. S nem tanulta meg azt az igazságot, hogy nincs oly erő a földön, amely a bölcsek könyveiben megjövendölt események sorszerű eljövetelet feltartóztatná? Az ismeretlen tovább beszél, miközben böles könyvek szavait idézi s megmagyarázza azokat.

— És Nina szíve úgy ég belül. Zavartalan kérdi:

— S ő, az én szeretett és kivégzett völégényem, hol van ő?

Szelid hang felel:
— Ő nálad van.

Nina esodálkoszó tekintetét kísérlőjére emeli s most újra hallja:

— Én mindig nálad vagyok, vigasztalódjál szeretett menyasszonyom. Vagy nem ismertél rám, rám, a titkon érkezőre?

Izgatott örömmel kérdi Nina:
— De hát ki vagy te?

De senki sincs már mellette. Kisérlője eltűnt a hullámzó tömegben, a zajos utca zavaros, nyugtalan alkonyatában. Csak egy fekete, kurta szakállú diák néz nevetve Nina után, ahogy Nina lelkesült kiáltását hallja s azután tovább megy közömbösen cigarettája füstjét fújva.

De Nina szíve tele örömmel s fekete szeméi átszellemülten ragyognak. Ő vele van, ő mindig vele van. A szívében van, a gondolataiban, a cselekedeteiben, mindenütt vele van ő, szerelme. Nem szabad félnie, nem szabad elvesztenie reményét, hinnie kell és eslekednie úgy, ahogy ő eslekszik és szeretnie azt, amit ő szeretett és megosztania vele a leveretés gyászát és a győzelem örömet.

Vele, egyre csak vele.

VI.

Nina a husvéti harangok örömbangjainál tért haza. Átszellemülten ragyogott az arca és sirt örömben és boldog gyászában. S a tiszta, ünnepi fényeknek a tavasz balzsamait leheli fuvallatnak, e boldog, tébolyult szavakat suttogta:

— Óh, én boldog. Én is az Emmauzi uton jártam és az én el-sötétült utamon is ő beszélt velem, esendben, titkon érkezve hozzám s az én Emmauzomban őt találtam meg, én, a boldog, boldog menyasszony.

Nem lehet
szék la
a h

NEMRÉG KIVÉTELESEN
Sing feyhá
nyole éves
Elmer Hyatt

levően egy rendőrt
ért itéltek halálra.
az érdeklődés a fia
kivégzése iránt. Az
többen, hogy ezt a
összeroppantja a h
sa s a legbrutálisab
majd beleültetni a
Ugyanek nagy ve
tés, amidőn arról ér
ség a lapokból, h
higadtabb, nyugodt
itelt még aligha lé
terem küszöbét. Ar
dult meg, amidőn
be ültették a szissz
gáta a halál életöl
Nines mód arra
megállapítsuk, mik
kedni a halálraítél
megelőző perekben
kostól azt várja az
ugy viselkedjék a
jén, mint ahogyan a
totta, hidegen; —
nyek mérlegelése n
mosszék azonban a
kost kizökkenti ny
ha nyugodt akar is

A Sing Singben
bűnért sok olyan-
zett már életével,
metű, vasizmu, ha
férfi volt. A villame
mégis a legkülönbö
selkedtek.

Dr. Arthur Warre
ke volt ezeknek a g
Dr. Waite a kollégá
után ment fogorvos
Olyan tudásu fogor
hogy mint belgyógy
hetett volna, ha ke
na rá. Nem közö
volt, aki különöse
kon tüntette ki mag
Dr. Waite kettős
Megölte az apását
csak azért, mert so
amit haláluk esetén
költ volna egyébké

A fogorvos nem
ember, még se tudta
pár esztendő, ami
anyósának hátra v
ta, hogy megöli-
módszerrel.

Szorgalmasan tan
logiát, amíg meg n
azokkal a bacillus
biztosan halálát okoz
beri szervezetbe jut

Az anyósa, Mrs.
Grand Rapids, M
1915-ben New Yor
leánya meglátogat
nap mulva előbb
majd tifusza táma
betegeskedés után
után a koroner és
állapították, hogy
lállal mult ki, Dr.
ra az após elégett

A tény az, hogy
kolta meg a sz
szonyt. Egy hüv
mobilizni vitte, h
Céltját el is érte.
Berekedt, náthás
kezdett. Ekkor az
az ürügy alatt, h
sen, beoltotta tüd
zó bacillusokkal,
vatott, aki kezel
get. Közben Dr.
hogy anyósa még
ni, beoltotta hát
kal is, amiktől az
meghalt áldozata

Két hónap mu
New Yorkba jött
gedett és csakham
Waite ennek is a
gette, de apósa
zett ebbe bele, h

A gyilkos és a villamoszék.

Nem lehet megállapítani egyelőre, hogy a gyilkos miképpen viselkedik a villamoszék láttára. — Hyatt, a tizennyolc éves rochesteri fiú, nyugodtan ment a halál karjai közé. — Hogyan lépett a kivégzőterembe Dr Waite, Becker rendőrhadnagy, Hamby és Harris.

NEMRÉG kivégeztek a Sing Sing fegyházban egy tizennyolc éves rochesteri fiút, Elmer Hyattot, akit tudvalevően egy rendőr meggyilkolásáért ítéltek halálra. Általános volt az érdeklődés a fiatal gonosztevő kivégzése iránt. Azt hitték a legtöbben, hogy ezt a gyerekekből összeroppantja a halálterem látása s a legbrutálisabb módon kell majd beleültetni a villamoszékbe. Ugyanese nagy volt a meglepetés, amidőn arról értesült a közönség a lapokból, hogy Hyattnál higgadtabb, nyugodtabb halálraítelt még aligha lépte át a halálterem küszöbét. Arcizma sem rándult meg, amidőn a villamoszék beültették a szisszenés nélkül fogadta a halál életelőtő tüzesókját.

Nines mód arra, hogy előre megállapítsuk, miképpen fog viselkedni a halálraítelt a kivégzést megelőző perekben. Minden gyilkostól azt várja az ember, hogy úgy viselkedjék a bűnhődés idején, mint ahogyan tettét végrehajtotta, hidegen; — a következők mérlegetése nélkül. A villamoszék azonban a legtöbb gyilkost kizökkenti nyugalmból, még ha nyugodt akar is lenni.

A Sing Singben az elkövetett bűnért sok olyan gonosztevő fizetett már életével, aki daliás természetű, vasizmu, haláltól nem félső férfi volt. A villamoszék előtt mégis a legkülönbözőbb módon viselkedtek.

Dr. Arthur Warren Waite egyike volt ezeknek a gonosztevőknek. Dr. Waite a kollégium elvégzése után ment fogorvosképző iskolába. Olyan tudásu fogorvos vált belőle, hogy mint belgyógyász is működhetett volna, ha kedve támadt volna rá. Nem közönséges athléta volt, aki különösen tennispályákon tüntette ki magát.

Dr. Waite kettős gyilkos volt. Megölte az apósát és az anyósát csak azért, mert sok pénzük volt, amit haláluk esetén a felesége örökölt volna egyébként is.

A fogorvos nem volt szegény ember, még se tudta bevárni azt a pár esztendő, ami apósának és anyósának hátra volt. Elhatározta, hogy megöli őket tudományos módszerrel.

Szorgalmasan tanulta a baktériológiát, amíg meg nem ismerkedett azokkal a bacillusokkal, amelyek biztosan halált okoznak, ha az emberi szervezetbe jutnak.

Az anyósa, Mrs. John E. Peck, Grand Rapids, Mich. városából 1915-ben New Yorkba érkezett a leánya meglátogatására. Egy hónap múlva előbb tüdőgyulladás, majd tifusza támadt s három, heti betegeskedés után meghalt. Miután a koroner és az orvosok megállapították, hogy természetes halállal mult ki, Dr. Waite tanácsára az após elégettette az elhunytat.

A tény az, hogy Dr. Waite gyilkolta meg a szerencsétlen asszonyt. Egy hűvös reggelen automobilozni vitte, hogy meghüljön. Célját el is érte. Az éltes asszony berekedt, náthás lett s köhögni kezdett. Ekkor az orvos az alatt az ürügy alatt, hogy segít a hűlésen, beoltotta tüdőgyulladást okozó bacillusokkal, majd orvost hivattott, aki kezelni kezdte a beteget. Közben Dr. Waite attól félt, hogy anyósa még fel talál gyógyulni, beoltotta hát tifuszbacillusokkal is, amiktől aztán hamarosan meghalt áldozata.

Két hónap múlva az apósa is New Yorkba jött. Az is megbetegedett és csakhamar meghalt. Dr. Waite ennek is az elégetését sürgette, de apósának a fia nem egyezett ebbe bele, hanem bebalzsamozta a holttestet és hazaszállította eltemetés végett.

Waite még akkor is sürgette az elégetést, miután a temetés megtörtént. Közben egy titokzatos táviratot kapott a fiatal Peck.

“Gyanu támadt. Követeljen halott vizsgálatot. Ne mutassa ezt a táviratot senkinek. K. Adams.” Hogy gyanus volt, hogy apja és anyja Dr. Waite lakásában olyan hasonló körülmények között haltak meg, orvost bizott meg a holttest megvizsgálásával, aki aztán nagymennyiségű arzént talált az öreg Beck gyomrában. Dr. Waitet azonban megfigyelték, majd miután öngyilkossági kísérletet követett el, elfogták. Később bevallotta rettetes bűnét, amiért halálraítelték és 1917 május 24-én kivégezték.

Az elítélése után Waite meglepő nyugodtságot tanusított. Összeköttetésben volt egy spiritiszta nővel, aki megígérte, hogy halála után, ha lehet, meglátogatja és üzenetet hoz neki. Eddig persze nem érkezett Dr. Waitetől üzenet a másvilágról. Az utolsó napjaiban avval kérkedett, hogy bátran fog a villamoszékbe ülni. Amikor a végzetes óra elkövetkezett, Dr. Waite remegés nélkül indult utolsó útjára. Itt már idegessé lett az elítelt s talán össze is esett volna, ha vagy három lépéssel távolabb van a villamoszék.

Gordon Fawcett Hamby, a két revolveres betörő és bandita, akit az East Brooklyn Savings Bank kirablása alkalmával elkövetett kettős gyilkosság miatt ítéltek halálra, szintén érdekes gyilkos volt. Avval vádolták, hogy a nyugaton a vonatrablások, bankrablások és

Charles Becker, rendőrhadnagy.

Dr. Arthur Warren Waite.

gyilkosságok egész sorozatát követte el. Hamby mindent beismert, de az ellen tiltakozott, hogy viszaszállítsák a nyugatra s az ott elkövetett első bűnéért végezzék ki. Mindenáron New York államban akart meghalni. A viselkedése azt a gyanut keltette, hogy nem épelméjű. Meg is vizsgálták, de az derült ki róla, hogy nem örült, hanem nagyműveltségű, nagyesszű ember, akinek nem hiányzik egy kereke sem.

Hamby vidám volt az utolsó órájában. Amikor indulni kellett a halálterembe, elutasította maga mellől a papot is. Olyan élet után, aminőt én végeztem, nevétséges dolog volna pap karjain menni a halálba, mondotta.

Az utolsó kijelentése romantikusan hangzott. Csak nagystilű bandita mondhatta e szavakat a halála előtt.

— Aki az én revolverem előtt állott, annak mindig volt alkalmam megmenekülni a haláltól. Csak az ellenszegülőt, a támadót lőttem agyon.

Hyatt előtt talán senki sem nézett olyan bátran szembe a halállal, mint Hamby.

Charles Becker rendőrhadnagy, aki daliás alak volt, Herman Rosenthal meggyilkolásáért halt meg ötödmagával. Gyávábban kevés elítelt ment a villamoszékbe. Halál sápadtan lépett be a kivégzőterembe. Remegett minden porékája. — Fogai összeverődtek. Olyan benyomást keltett, mint a megrémült gyerek. A villamoszékbe nem ült bele, hanem belesett. Utolsó szavai ezek voltak: Uram, a te kezidbe ajánlom... A többit már beléje fojtotta a villamosáram.

Böddi Pál számüzi magát

AJÓTÉKONYSÁGI nagy bálban Böddi Pál azt mondta a feleségének: "Julesi, miért nem táncolsz?" Az asszony, aki már nem volt egészen fiatal, szeretettel mosolygott a férjére és elment táncolni.

Tökéletes asszony! — dühöngte Böddi Pál. — Nyolc évi házasságunk alatt semmi hibát nem találtam benne. Még a gondolataimat is kitalálja. Csodálatos asszony! Hanem lehetséges-e tökéletes asszony?

Böddi egy elhagyott zugba volt. Elmélkedő természetű ember volt, noha nem szorult rá az elmélkedésre, mert gondtalanul élhetett.

Ez megfoghatatlan! — így szötte gondolatait Böddi Pál az utánzót-márványzú szögletben. Megházasodtam oly eltökéltséggel, hogy csak olyat választok, aki ellen kifogást ne lehessen tenni. Már több tisztességes partit visszautasítottam, s azt hittem, eléggé megnyugtatóm nőtlenségi lelkismeretemet. Ime, rátalálók a szép, kedves Julesira. Tökéletes leány, s nekem nyújtja kezét. Itt valami lapang, gondoltam. Mint vőlegény, borzasztó félelemben és várakozásban éltem, hogy valami kiderül, mielőtt a házasság megtörténik. Nem! nem! Julesi ime a feleségem! Oh, milyen asszony, — tökéletes asszony. — Semmi hibát nem találhatok benne. Tesinggett, még soha össze nem zördültünk. Lehetséges ilyen asszony, akár más felesége is!

Mivel Böddi Pálnak folytonosan a feleségén járt az esze, most is eszébe jutott, hogy éppen táncol. A táncoló közö sietett. A feleség a hajnali csárdás forgataga so dörjt. Arca kivörösödve, haja összeszakadva, dereka áttávozva, ruhájának alja fénylő. Pál közbe lépett és kiszabadította a szörnyű örvényből. Az asszony a vízbefúlok göresös ragaskodásával fűződtött hozzá.

— Azóta mindig táncolsz, Julesi?

— Oh igen, — fuldokolt pihegve az agyonfáradt asszony. — Neked akartam örömet szerezni.

Böddi Pál nem tudott mit válaszolni. Mind hiába, itt nem lapanghat semmi rejtély, semmi palástolt titok. Böddi Pálné egyszerűen egy páratlan, tökéletes asszony.

Ezt nem érdemeltem, — vallotta be önmagának a férj, amint a kocsiiban haza hájtattak. — Én gyarló vagyok a feleségemhez. — Mennyi szenvedést állottam ki, a mikor vártam, hogy egyszerre csak kiderül valami borzasztó. Ennek a reménynek, amely zaklatott és ábrándozóvá tett, hogy az életem nem lesz egyhangú, — vége, örökre vége! Oh egék, ti adjátok nekem azt a nőt, aki nem esik kifogás alá, aki szép, szeretetreméltó, pontos, szerény, még szeszélyei sincsenek! Ti adjátok — miért éppen nekem olyat, amilyen soha sem volt, akinél hiába kerestem az alkalmat, hogy szemrehányást tehessek neki. Julesi folytonosan tézi érdemeit és rakja rám a békékat. Én nem ilyen férj akartam lenni. Szép házasság, ahol az ember soha sem élvezi a kibékülés gyönyörét, mert össze sem veszhet a feleségével.

Böddi Pál sokáig tanulmányozta és firkászta a feleségét, annak még leánykori barátjaival is loco gásokat kezdett és az asszony fiókjában napló után kutatott. Semmi, de semmi siker. Minden reménye amint egy kiesit föléledt, épp úgy kialudt.

— Az egész asszony csupa véletlenség! — fakadt ki Böddi Pál. — Amit cselekszik, az mind gépies dolog; véletlen, hogy jól cselekszik. Másfél ezer esztendő előtt szentnek avatták volna. Ah, én érzem ennek a mulasztásnak súlyát.

Másfél ezer év előtti primitív erkölcsi csökken daskálni nekem, aki hábár nem is vagyok egyéb, mint egy másfél ezer év előtől származó asszony férje, de ez ám nekem tökéletesen elég, sőt nagyon is sok. A páratlan Julesi minden körülmények között betölti kötelességét, a viszonyokhoz, a jövedelemhez alkalmazza magát és öitökődését. Soha semmi fönnakadás, eltérés, a szabóné szidása, — semmi, semmi! A szórakozásait szabályozza, mint a masinista a lokomotívot. A társaságban is figyelmes, ott is szeretik. Adakozik a szegényeknek, de nem engedí magát az orránál fogva vezetni és a kunyorálók hazugságait rögtön fölisméri. Mindig ugyanaz a jó asszony, a tökéletes asszony, aki ellen hiába volna fegyverem, mert mindig lefegyverez. Mennyit türtem abban a reményben, hogy ennek majd csak vége lesz, valami kiderül, Julesit rajtakapom, vagy önmaga beleun a maga tökéletességébe és megváltozik. És ha egyszer gyarlóságon kapom, a lábai elborulok és akkor élvezhetem a házi zivatar és a megbocsátás gyönyörét.

Böddi Pál arra a meggyőződésre jutott, hogy ő és a felesége összeférhetlenek.

Ki akart fogni rajta és elkezdett korbélykedni. Ejjelezett és hölgyek társaságában pezsgőzött. Amikor virradat után hazament, női keztyűket és legyezőket dobált ki a zsebéből. Ez új győtrődés volt Böddi Pálnak, mert a lumpolásokhoz nem szokott hozzá. De itt Julesiről volt szó, Julesi megváltoztatásáról. Ezt már csak nem tűri a felesége!

— A te viselkedésed, Pali, nagy szomorúságot okoz nekem, — mondta egyszer az asszony könyvelőként szemekkel, halomra gyűjtve össze a hervadt virágokat, keztyűket, legyezőket és apró kis tükröket. — De én erőt veszek magamon, Pali, visszafajtom könnyeim, mert tudom, hogy gondolatban sem vétettem elled.

Pál förtelmes bűnösnek érezte magát, óhajtott, óhajtott, bárcsak meglakolna, keserűen és mélyen meglakolna.

És amint a lépcsőn hallotta a házban lakó huszárfőhadnagy kardjának csörgetését, azt gondolta magában, hogy örög és pokol, ha itt valami csinos botrány lenne.

— Bárcsak elhomályosulna napom, — tikkadozott a szegény ember, — hiszen már évek óta égek

pörzölök és pokoli szomjuságot okoz.

Böddi Pál utazásokat és hosszabb kirándulásokat tett, végkép elhatározván, hogy egészen más életbe fog. Otthon azt mondta, hogy két-három napra megy el. A nyolcadik napon, amikor a nagyanyja kellemeit élvezte, rátalált a felesége a Tátrában, amikor éppen hegymászásra akart indulni.

— Hogyan találtál rám, Julesi? — kérdezte elszörnyűködvé Pál.

— Minden fürdőhelyen telefonon kérdezősködtem. — Jól mutatál, ugy-e Pali?

Semmi szemrehányást sem tett a szelid asszony, úgy, hogy Pálnak egy parányi kis lelki izgatottság sem jutott.

— Tehát ez mindig így fog tartani? — vetette föl Pál ismételtén ezt a kérdést. — Ejha, semmi sem tarthat örökké. Majd meglássuk, hogy egyhangú boldogságban kell-e nekem aszalódnom! Számkivetem magam a boldogságból.

Jámor képpel visszatért a feleségével a fővárosba s itt másnap eltűnt a családi fészekből. Lelki vizsgálódásából teljesen érdemtelenné tartotta magát a nagy boldogságra.

Csakugyan számkivetette magát a boldogságból, mint méltatlan teher. Elmenekült onnan hazulról, de mivel félt a felesége gyöngéd szeretetéből eredő babonás álmólátástól, rendkívüli érzékkel felruházott kutató firkászattól, a detektívektől, a hotelba érkező utasok névjegyzékének végzetes következményeitől s meggyőződésével: Böddi Pál a fővárosban élvezte a számkivetést. Kibérelt hamis néven egy autóbilt, borkabátot vett magára, tányérsipkát tett a fejére és szemüveges lárvát a képére. Az iramodó gépről mindenkit látott, de őt senki sem ismerte föl. Kijárt a nyaralóhelyekre, a sváb busokra és végig száguldozta a Stefánia-utat.

A feleségét is látta nem egyszer, a városnak hol ezen, hol más helyén. Ebből ez a furcsa esavargó azt következtette, hogy a felesége városzerte keresi. A tulságos boldogságában romlásnak induló Böddi Pál ilyenkor jóízűen nevetett megkedvelt száműzetésében.

— Majd meglátjuk, Julesi, hogy mi lesz. Tudom, nem bocsátasz meg, ha egyszer majd hazatérek. Ami pedig azt illeti, hogy udvarlód akad — no akkor valahára gyönyörű szcenában találók kárpótlást az eddigi sivar családi évekért.

Ezeket elgondolva, Böddi Pál pompásan élte a csavargás és számkivetés egyre sokasodó napjait az autóbilonon. A budai hegyek között Böddi

egyizben csaknem elgázolta egy jó ismerőst, Czako Gyulát. A szűk uton ez az ur a piűfőgő szörnyeteg elől bemenekült az árok partján levő zöld sövénybe s úgy becsüppedt a mélyedésbe, hogy csak a két keze látszott ki. Böddi és a gépész kisegítették a káromkodó

Elbeszélés Irta: Kazár Emil

embert. Aztán tovább iramodtak. — Nagyságos uram, — szólott egyszer a gépész, — már napok óta veszem észre, hogy a 497-ik autóbilon a nyomunkban jár, de nem bír elérni bennünket. Most is utánunk jön.

— Barátom, forduljunk neki szemközt, — szólott mohón Böddi. — Lássuk mit akar.

— Hátba összejöttünk! — — kérdezte a gépész közömbösen nézve végig a szűk utcán, de akkor már visszafordította a nagy gépkecsit.

A mögöttük iramodó 497-ik gépkecsit teljes erővel hajtott. Amikor szemközt fordulni látta a másikat, már nem bír megállni, de esőndesítette rohanását. Az összejöttökés így is megtörtént, mert Böddi gépésze gonoszkozott. Nagyobb baj nem esett.

Böddi azonnal leugrott. A másik autóbilonról szintén leugrott egy fátyolba kötött fejű hölgy és nagyon sikoltozott, de nem remüllettel vagy fájdalommal, hanem ily szavakkal:

— Pali, óh Pali!

Már a baleset is fölizgatta Böddi Pált. Ezekre a hangokra pedig azt képzelte, hogy borzasztó katasztrófa történt és már a másvilágba jutott át.

— Megbocsátok, Pali, — siránkozott örvendezve a nő. — Ugy is tudom, azért hagytál el, mert vétettem ellened, noha nem tudom, hogy mit. Ezentul jobb leszek, engedelmesebb lélek, semmit sem teszek a kedved ellen.

— Czako Gyula beszélte, hogy majd elgázoltad. Rögtön autóbilt fogadtam és azóta kereslek. Én senkinek sem szóltam eltávozásodról. Visszajöhetsz Pali, de senkinek se szólj, hogy elhagytál, mert nagyon szegyelmem.

— Hiába, mind hiába, boldogságra születtem, — így csillapította magát. — A végzet ellen semmit sem lehet tenni. Megadom magam kéréseidnek sorsomnak.

Jobb és szebb arc

A bőrnek fiatalos üdösége, tiszta, sima szeptőlenség segítégre lesz Önnek, ha nincsen is megáldva, mint társnője, szépséggel. — Használja az

Érdeky Lihom Krém

SZAPPANT ÉS ARCPORT.
Rendelje meg még ma. Küldjön be Money Orderon \$1.45-öt e címre:

ÉRDEKY KÁLMÁN
GYÓGYSZERESZ
1019 LIBERTY AVENUE,
PITTSBURGH, PA.

TRU

FRAULEIN nan Porós zott ide a közé, hogy Honkát a német be bevezesse. aggodalmakkal ki tudja, mily tások gyötörték tetlen vonat egy a barbárok or bizonyos, hogy gattott volt, a érkezett. Nyug talanné nézett varon, azt rem bízhatóan és bá a kezét ebben a rosban, ahová. Félénken szorító zításkáját és tő egymagában, ké idevaló zajongótól.

Azonban egy ember odalépett litotta németül volt. Kedves, rögtön elszedte ját, hordárt a kis podgyászott, nestül beleültet. Aztán, míg a K gott velük a K ros szépségeit magyarázni: Trudenak nagyok luk, mert ő meg fogják szeretni gyermeküket se ki német lány gödött és meg telettel és bizal a jölelő barbó így vélté — olyan rettenet nek odahaza el torodva, kiv kezdte az utc a boltokat, gy valahányszor a cégétáblán akad hitte volna, hol laknak!

Honka mama tal teremtés, ak mint Trude, ö metkét. Aztán ház legfontosabb sebb személy aki hetek óta csak azt, hogy asszony. — ne kisasszony. — kisasszony. — sel nézte a jóv már itt van, ahíről annyit b ban, barátokozt hagyta, hogy a kezét meg kolja.

Gyerm

Megkérdezte atyjától, hogy teni: Az ökor — Azt teszi jöllakott és el Egy alkalom után vendégek náron játszó — Itthon v — Itthon v — Hol van — Odabenn

TRUDE

FRAULEIN Trude valahonnan Poroszországból származott ide a lovagias magyarok közé, hogy itt a négyéves Ilonkát a német nyelv rejtelmibe bevezesse. Ki tudja, micsoda aggodalmakkal távozott hazulról, ki tudja, mily rettenetes álmoktól gyötörték, míg a kéréstől teljesen vonakodva egyre közelebb hozta a barbárok országához? Annyi bizonyos, hogy Trude nagyon izgató volt, amikor Budapestre érkezett. Nyugtalanul és tanácsátlanul nézett széjjel a pályaudvaron, azt remélte, hogy valaki biztatóan és bátorítóan fogja meg a kezét ebben a rémes idegen városban, ahová a végzet sodorta. Éléken szorította magához a kézitáskáját és türelmesen álldogált egymagában, külön, távol a többi idevaló zajongó és közömbös utastól.

Azonban egy jóképű, kővér ur-ember odalépett hozzá és megszólította németül. Ez az Ilonka apja volt. Kedves, vidám ember, aki rögtön elszedte Trude kézitáskáját, hordárt küldött a szerény kis podgyászért és Trudet mindenestül beleültette egy bérkocsiba. Aztán, míg a kocsi végigvándorolt a Kerepesi-úton, a város szépségeit kezdte Trudenak magyarázni: elmondotta, hogy Trudenak nagyon jó dolga lesz náluk, mert ő meg a felesége úgy fogják szeretni, hogy tulajdon gyermeküket se jobban. A félénk német lány egészen megnyugodott és megvigasztalódott, tisztelettel és bizalommal nézett erre a jólelkű barbárra. A helyzet — így vélt — talán mégsem lesz olyan rettenetes, mint amilyennek odahaza elképzelte. És nekibátorodva, kíváncsian nézegetni kezdte az utcákat, az embereket, a boltokat, gyermekesen örülvén, valahányszor a tekintete egy német cégablán akad meg. No lám, ki hitte volna, hogy itt is emberek laknak!

Ilonka mamája, egy bájos, fiatal teremtés, aki alig volt idősebb, mint Trude, összecsókolta a németkét. Aztán bemutatta neki a ház legfontosabb, legtekintélyesebb személyét: Ilonkát. Ilonka, aki hetek óta egyebet se hallott, csak azt, hogy jönni fog egy kisasszony, — nemsokára megjön a kisasszony, — holnap itt lesz a kisasszony, — félénk érdeklődéssel nézte a jövevényt. Most tehát már itt van, ez az a kisasszony, akiről annyit beszéltek neki. Azonban, barátkozó természetű lévén, hagyta, hogy Trude megcirógassa a kezét meg a haját és megcsókolja.

Gyermekésszel

Megkérdezte a Pista gyerek az atyjától, hogy mit kell az alatt érteni: Az ökor kérődzik...
— Azt teszi, hogy az ökor már jölközt és ebéd után lefekszik.
Egy alkalommal közvetlen ebéd után vendégek érkeznek és a tornácán játszó Pistától kérdezik:
— Itthon van apád?
— Itthon van.
— Hol van.
— Odabenn a díványon kérődzik

II.

Trude három esztendeig tanította Ilonkát.

Minden úgy történt, ahogyan az Ilonka apja megjövendölte. Trudet, aki kedves, szelid és jó volt, imádta az egész ház, elsősorban Ilonka. Viszont Trude, nagygermán-lelkének egész szentimentalizmusával rajongott a családban minden tagjáért, még a szobalányért és a szakácsnőért is. Nem volt többé idegen a rémes idegen városban, sőt úgy érezte, hogy mindig itt élt, ebben a családban. Nem is igen gondolkodott arról, hogy miként fog alakulni sorsa a jövőben; szinte természetesen látta, hogy ő és Ilonka immár elválaszthatatlanok lévén, szelid békeségben és nyugalomban, mint nagyon öreg nő, itt fogja egykor szemét lehunyni örök álmokra. Ha valaki azt mondotta volna neki, hogy Ilonka már elég jó tud németül és hogy ő reá többé nincs szükség, mehet haza Poroszországba — Trude a világról el nem hitte volna, nem értette volna a dolgot. Egyszerűen kinevette volna az illetőt. Hogy ő most hazamenjen? Minek? Vagy hogy máshol próbáljon szerencsét? Hát lehetséges az, hogy még egyszer máshol is ilyen szeretetre, ennyi melegségre akadjon?

Szerencsére erről egyelőre nem volt szó. Trudenak legalább senki sem mondotta. De estéknél, amikor Ilonka és Trude letűntek a családi élet égboltjáról, az egyszerű hálószoza magányosságában az Ilonka szülei nagy és szomorú terven törték a fejüket.

— Mit csináljunk Trudeval? — kérdezte a mama.

— Valamit kell vele csinálnunk. Ilonka már jobban tud németül, mint mi hárman, Trudet is beleszámítva. Ideje volna, hogy franciául tanuljon.

— Francia kisasszonyt kellene hozatni.

— Persze. De mit csináljunk Trudeval? Elküldjük?

— Az lehetetlen! Hiszen úgy van nálunk, mintha egészen a miénk volna! Nem engedem meg, hogy elküldjék!

— Nem is akarom. De még egy kisasszony... A költség még hagyján, bár az sem utolsó dolog.

nak a kis lánynak megszakadt a szíve.

— És Trudenak talán nem? Hiszen tudod, hogyan szereti azt a leányt... Kitélik tőle, hogy a Dunának megy, ha elküldjük.

— Mondom, hogy erről szó sem lehet. Még ha valami tapasztalt nevelőnő volna, aki ki tudja, hány családban fordult meg már... De Trude!

— Szóval, Trude itt marad. Ilonka pedig nem tanul franciául. Mert még egy kisasszonyt nem vesznek a hához. Szeretném a nyugalmat.

— Meg aztán meg sem tudnának osztozkodni Ilonkán...

— Persze, a kis lány örökké Trudehoz szitana... a dolognak nem volna se értelme, se eredménye...

— De Ilonkának mégis csak meg kellene tanulnia franciául!

— Igen ám, de mit csináljunk Trudeval!

Heteken keresztül csak erről beszéltek, ezzel kezdtek és ezzel végeztek. Mit csináljunk Trudeval? — ez volt az örök, a nagy, a megoldatlan kérdés, amelyet részletesen, de óvatosan tárgyaltak, hogy Trude még csak ne is sejtse, micsoda veszedelem ólálkodik körülötte.

Végre a ház urnőjének — az asszony mindig leleményes — nagy szerű gondolata támadt.

III.

— Mondja, Trude, — kérdezte egy szép őszi délután, amikor mindketten a himző-rámánál ültek, — volt már maga szerelmes?

Trude a szeme fehérjéig elvörösödött és tagádon rázta szöke fejcséskjét. Szerelmes! Erre még sohasem gondolt eddig, nem is ért rá arra, hogy ezzel foglalkozzék. Tudta, hogy mi az a szerelem, már amennyire az ember a derék Engelhorn piroskötésű regényeiből ilyesmit megtudhat. De ennél többet nem is tudott és ennél többre nem is volt kíváncsi.

— Hát arra gondolt-e már hogy egyszer valamikor férjhez fog menni?

Trude, ha lehet még jobban elpirult és tiltakozva emelte föl a kezét. Férjhezmenni? Megvárni Ilonkától? Soha! És az érzékeny német lányok szomorúságával je-

Elbeszélés. Irta: Heltai Jenő

és határozottan megmondotta Trudenak:

— Már pedig én magát férjhezadom!
Trude hitetlenül mosolygott. Hogy őt férjhezadják. Amikor ő nem akar férjhezmenni!

Pedig az Ilonka mamája már a vőlegényt is kiszemelte. Volt neki egy rokona, csöndes és törekvő fiatalember, aki szorgalmasan vezette egy nagy gyár könyveit. Lajos ur. Gyakori vendége volt a háznak, nem sokat beszélt, de nagyon figyelmes volt. Trudeval sem foglalkozott sokat, de az Ilonka mamájának ez mindegy volt. Ő magában elvégezte azt, hogy ez a kettő így együtt nagyon helyes pár lesz. Igaz, hogy egyiknek sincs semmije, de hát az nem baj. Hogy akarják-e! Micsoda kérdés! Hogyne akarnák! Akarni fogják, akarniok kell... különben az ő akaratuk teljesen mellékes, sőt fölösleges. Hány kitűnő házasság született már így meg, az érdekelt felek tudta és beleegyezése nélkül.

A szerény és csöndes Lajos ur eleinte nagyon meg volt döbbenve. Kereken kijelentette, hogy ő bizony nem házasodik meg.

— Gondold meg, — mondotta neki Ilonka mamája, — soha ilyen jó feleséget nem fogsz kapni!

— Jó, jó, de ha nem akarok megházasodni?

— Nem akarsz! Micsoda beszéd! Egyszer meg kell házasodnod, ha embertársaid tisztelete becses neked.

— De miért éppen Trudet vegyem el?

— Miért?

Es itt egy hosszú előadás következett: Trude erőnyeinek ragyogó színeivel való ecsetelése. És amikor Lajos ur még mindig vonakodott, az asszony végre haragosan ráförmedett:

— Egyszer kérek tőled valami szívességet és akkor is megtagadod.

Lajos ur nagyot nézett:

— Szívességet? Nem értem.

— Nem érted? Ha nem veszed el a Trudet, Ilonka sohasem fog megtanulni franciául. A te lelkeseden fog száradni, ha műveletlen paraszt lesz belőle...

Hogyan folytatódott tovább a dolog, az már igazán nem érdekes. Annyi bizonyos, hogy amikor este, a hálószoza magányosságában az Ilonka papája, akinek minderről sejtelme sem volt, ismét fölvetette az eleséplét kérdést:

— Mit csináljunk Trudeval?

— Az asszony győzelmes mosolygással felelte neki:

— Irhatsz Párisba a francia nevelőnőért!

Ráérték!

A kis Dórácskának állandóan jár a pici szája, mindenbe belekutyog.

A papa megunja a sok csacsakást és rászól:

— Ugyan hallgass már! Beszédem van a mamával!

A kislány duzzogva néz a szülőkre, aztán azt mondja:

— Eleget beszélgettek, mielőtt a világra jöttem, most már hadd beszéljek én!

Mosson Dörzsölés Nélkül Egy Centért.

Ha azt akarja, hogy egy heti ruhája ki legyen mosva egy centért hófehére minden dörzsölés nélkül, akkor használja a Mitchell Magic Mono Port. Nem ártalmas a ruhára, sem a kézre. Megpuhítja a legkeményebb szövetet is. Kivonja a szirpenőket, vért, stb. s nincs benne mérge, amely tönkre teszi a ruhát a harmadik mosásnál. Még-e a feleség-egészsége egy centért? Hozza meg, mi adunk egy dollárért annyit, mint más társaságok háromért. Postaköltség 10 cent. Egy csomag 6 hónapra elég. Irjon magyarárral, mert magyarok vagyunk.

MAIL ORDER HOUSE
GLENFIELD, N. Y.

Ügyvendők korlátoltak. — Ha beküld 15.00-t, kap egy dolláros ajándékot a postaköltséget is mi fizetjük akkor.

Nem vagyunk olyan gazdagok...
— Hát valami más módon fogjuk azt a pénzt megtakarítani. De Trudet nem szabad elküldeni... már Ilonka miatt sem. An-

lentette ki, hogy ő bizony sohasem fog férjhezmenni, mert ő mindig Ilonkával marad.
Az Ilonka mamája esőpet sem elragadtatva ettől a kijelentéstől

Á SÓHAJOK SZIGETÉN

Megindult a népvándorlás Amerika felé. — Ellis Island új ura. — A fedélközi utasok is emberek. — Az emberséges Ellis Island.

FREDERICK A Wallis a new yorki kikötő bevándorlási biztosja ugyanez a lelkiismeretes veszi a hivatását. Ujabban személyesen jár utána, hogy meggyőződjék, miképpen bántanak a bevándorlókkal a kikötőbe érkező hajókon. A bevándorlási biztos egyes napokon már a kora reggeli órákban munkához lát. Így az elmúlt napok egyikén jókor reggel megjelent az egyik érkező hajó fedélzetén, amelyikről tudta hogy több, mint 800 bevándorlót hozott magával.

Wallis és kísérete a bevándorlók csoportjának közepén beszélgette az utasokat, hogy jelentkezzék közülük az, aki tud angolul.

Egy fiatal lengyelországi zsidó jelentkezett, aki a bevándorlási biztos kérdéseire elbeszélte, hogy Lengyelországból minden ember szeretne kivándorolni Amerikába, csak meg lenne hozzá a költsége s alkalom lenne rá. Wallis bevándorlási biztosnak tudomása is van róla, hogy egy new yorki zsidó egyesület befizette az előkészületeket ahhoz, hogy hetenként 1000 embert szállítson át Lengyelországból az Egyesült Államokba 52 héten keresztül.

Később a már partra szállítottak között egy olyan érkezettel akart beszélni a biztos, aki a Leopoldina fedélzetén jött át.

A Leopoldina 1200 fedélközi utast hozott magával, akik egyenként 110 dollárt fizettek az utazásért. A háboru előtt első osztályon is át

lehetett jönni ennyi pénzért, még talán jobb hajón is, mint a Leopoldina. Manapság azonban a harmad osztályú jegy kerül ennnyibe. S hozzá még olyan esetek történnek, mint a melyet Wallis biztosnak mondtak el tapasztalataikról egy másik hajón érkezett utasok.

Ez a hajó reggel érkezett meg s az utasait már hajnali 5 órákor felzavarták és sorakoztatták. Így kellett állaniuk minden reggel nélkül egészen 8 óráig, amikor értük jött a bárka, amelyik Ellis Islandra vitte őket. S reggelit csak akkor kaptak amikor ott rendbehozhatták őket. Némelyikük 24 óra óta nem látott már ételt.

A bevándorlási biztos kijelentette, hogy lépéseket tesz, hogy ilyen esetek elő ne fordulhassanak. A hajótársulatokkal meg kell értenni, hogy azok a fedélközi utasok, akik Amerikába jönnek, emberi lények, éppen úgy, mint az első osztályon utazók s úgy is kell bánni velük, mint emberi lényekkel.

"Nem bánom, hangoztatja Wallis, ha ellenségem lesz valamennyi hajótársulat is amelyik New York kikötőjébe irányítja a hajóit, de megmutatom, hogy a bevándorlókkal emberségesen fognak bánni Igen egyszerű módot tudok erre. Nem fogadok el egyetlen egy bevándorlót sem Ellis Islandra egy olyan hajótársulat hajójáról sem, amelyik nem bánik emberségesen a fedélközi utasaival. Ezek az emberek jó drágán fizetik meg a jegyüket, hogy az Oceanon áthozzák őket. Az élelmiszerükért megfizettek, mielőtt a hajóra felszálltak volna, tehát az élelmüket meg is kell kapniuk. Nem engedem meg, hogy ezeket az embereket becsapják s reggeli nélkül hagyják őket állani csak azért, hogy valaki megspórolja az élelmiszerük költségeit."

A bevándorlási

biztos a General Putnam hajón együtt szállt le a bevándorlókkal, mikor azokat a hajó az Erie vasut dokkjánál partra tette. Előzőleg egy rögtönzött deszkaszinbe terelték őket össze két csoportban. Wallis beszélgetésbe eredt egyikkel másikkal. Megszólított egy idősebb skót asszonyt, aki négy gyermekével jött. Az asszony elbeszélte, hogy a férjéhez utazik Iowa államba, Des Moinesbe. Már volt itt s most gyermekeiért jött otthon.

Tulajdonképen a New York Central vasuton akart utazni, de minden kérelme ellenére is ide hozták az Erie vasúthoz. A bevándorlási biztos megállapította, hogy ilyen módon 18 órával több ideig kell utazniuk s amellett, hogy lassabban utaznak, még nem is kerül nekik kevesebbe.

Ellis Islandon egy vasuti jegyűgynök van, — magyarázta a be-

vándorlási biztos. Ez ad el jegyeket valamennyi vonalra s a vasutak közösen fizetik. Az ő feladata hogy utána legyen, miképpen Valamennyi vasut egyenlő arányban kapjon utasokat, de ahhoz nincs joga, hogy megtagadja a jegyet akárkitől is, aki valamelyik meghatározott vonalon akar utazni. Gondom lesz rá, hogy a jegyűgynök felhagyjon ezzel a szokásával, vagy más fog a helyére kerülni rövidesen."

A vasuti kalauzok ezalatt elkezdtek sorakoztatni az utasokat, hogy a vasúthoz kalauzolják őket. Kijelentették azonban, hogy egy darabig várakoztatni kell őket, mert a jövő menő vonatok miatt nem lehet átmenni a sínpárokra, hogy a személyvonatok várótermébe jussanak. A bevándorlási biztos ekkor meggyőződött felőle, hogy ezeket az utasokat sokszor órákon keresztül várakoztatják ilyen módon s még csak le sem lehet ülniük s a legemlébb kényelmi intézkedések sem történnek meg részükre. Wallis méltatlankodásának meg volt az eredménye azonnal, mert a vasutasok hamarosan bevezették a várótermekbe az utasokat, ahol azok leülhettek s úgy várhatták meg, míg számukra vagy négy óra múlva előállott a vonat, amelyik tovább szállította őket Chicago felé.

Az elutazás után Wallisnak volt még néhány szava a vasutasokhoz.

"A vasutakon nincs többé külön árszabás az idegen (Folyt. a 10-ik oldalon.)"

A csás

A bécsi kedély amerikai újsá városban. — L döntött király, Mazurka" sike mag

nek meg az euról. Az amerikai lónos szeretettel sz ni a Bécsre vonat ket — sok a roko esaszár város szépsé ba, nyomorba) ke iránt. Szinte ugy az összes európai Bées iránt érdeklő az amerikai közön szen ha nem így lapok csakugyan a a bécsi mult gon béesi jelen sivárá gó szivet annyira k ahogy azt csakugy lemoz, hogy azok példán, akik akár akár pedig hivata ben tartózkodtak a háboru véget ért érkezték, mindig Béesre vonatkozó A saját elismerés telálják meg ezek ben. Ha Berlinr van szó, nézeteltér a rokonszenv két amikor Bécsről v egységes a bécsi sz nyezve mosolyog, kat, akik azelőtt alapján; hivatalos voltak.

Kitchen amerikai zatos cikkében sz európai tapasztal na ügyes újságr volna észre, hogy tá z európai témák érdekesebb, észre ta, sőt miután B impressziókat sz portja kedélyes h Jó barátságban híres magyar szá zóvel s el lehet az ő társaságába jait Bécsben, ak van mire emléke kedélyű, vidám ber, akiből csak u, gazdag invene mennyire tetszen ségnek, arra a l hogy mindenki dalokat, shieber jóllakottak és a a fejüket lelő és konzervatív Ferenc Bées kor a rezsimváltozás körülmény, hogy elia felbomlott, milliós országga Bées jövője va ő továbbra is lyes bécsiek örömi, hogy a Bécsben, amiko a nyolc előt tek.

— Mert hozzi magát — me A Theater Bécs egyik le színházában őv Lehar legujabb Blauc Mazurka Bées legkitűn Betty Fisher.

A császár nélküli császárvárosból.

A bécsi kedélynek nem ártott a háboru sem. — Egy amerikai újságíró tapasztalatai a volt császárvárosban. — Lehár az egyetlen trónjáról le nem döntött király, igaz, hogy walzerkirály. — A "Kék Mazurka" sikere. — Milyenek a bécsi nők? — Lehár magyar érzelmű kijelentései.

GEN érdekes megfigyelni újabban az amerikai lapokat, amelyekben színes, hangulatos leírások jelennek meg az európai városokról. Az amerikai lapok különös szeretettel szeretik leközelíteni a Bécsre vonatkozó közlemeket — sok a rokonszenv a volt császárváros szépségei és árnyékaiban, nyomorba került szépségei iránt. Szinte úgy tetszik, mintha az összes európai városok közül Bécs iránt érdeklődnek leginkább az amerikai közönség — mert hiszen ha nem így volna, ezek a lapok csakugyan nem tárnák fel a bécsi múlt gyönyörűségeit és a bécsi jelen sivárságában is dobogó szívet annyira készségesen, mint ahogy azt csakugyan teszik. Jellemző, hogy azok az amerikaiak például, akik akár kíváncsiságból, akár pedig hivatalos kiküldetésben tartózkodtak Bécsben, amióta a háboru véget ért s közben visszaérkeztek, mindig egyetértenek a Bécsre vonatkozó közleményekkel. A saját elismerésük visszhangját találják meg ezekben a cikkeken. Ha Berlinről, vagy Párisról van szó, nézeteltérések hangzanak, a rokonszenv kétfelé oszlik, de amikor Bécsről van szó, akkor egységes a bécsi szív, amely könnyezve mosolyog, meghódítja azokat, akik azelőtt, a háboru elve alapján, hivatalosan az ellenségei voltak.

Kitchen amerikai újságíró sorozatos cikkeiben számol be közép-európai tapasztalatairól. Nem volna ügyes újságíró, ha nem vette volna észre, hogy talán az összes közép-európai témák közül Bécs a legérdekesebb, észre is vette, meg is írta, sőt miután Bécsben kedélyes impressziókat szerzett, tehát a riportja kedélyes hangú olvasmány.

Jó barátságban van Lehárral, a híres magyar származású zeneszerzővel s el lehet képzelni, hogyha ez ő társaságába töltötte el a napjait Bécsben, akkor csakugyan van mire emlékeznie. Lehár jó kedélyű, vidám természetű ember, akiből csak úgy ömlenek az új, gazdag invenciójú dalok s hogy mennyire tetszenek a bécsi közönségnek, arra a legjobban vall az, hogy mindenki fűtyüli ezeket a dalokat, shiebereket és szegények, jóllakottak és éhesek, a sikerben vájkálók és a sikertelenség miatt a fejüket lefogatók, szociálisták és konzervatívok egyaránt. Lehár Ferenc Bécs koronázatlan királya. Az ő népszerűségének nem ártott a rezsimváltozás, nem ártott az a körülmény, hogy a kettős monarchia felbomlott, hogy Ausztria hat milliós országgá zsugorodott, hogy Bécs jövője valóban bizonytalan. Ő továbbra is szeretik a kedélyes bécsiek s az a legnagyobb örömük, hogy akkor is megmaradt Bécsben, amikor más zeneszerzők a nyomor elől Svájcba menekültek.

— Mert hozzánk tartozónak érzi magát — mondják.

A Theater an der Wienben, Bécs egyik legkitűnőbb operett színházában ötvenedszer játszották Lehár legújabb operettjét, a "Die Blaue Mazurka"-t óriási sikerrel. Bécs legkitűnőbb operettstarjai, Betty Fisher, Hubert Marischka,

Ernst Tautenhayn és Louise Kartosch lépnek fel ebben a darabban s a szószoros értelemben meghódították a bécsi publikumot. Az ötvenedik előadás alkalmával legalább is két tucatszor kellett megjelenniük a színpadon s minden alkalommal Lehárnak is velük kellett jönnie, mert az öt méltányoló közönsége öt szemtől szembe akarta látni. Annak idején Johann Straussnak nem lehetett olyan ovációja, mint amilyenben ez alkalommal a bécsi publikum Lehár Ferencet részesítette.

— A Kék Mazurka még meló-

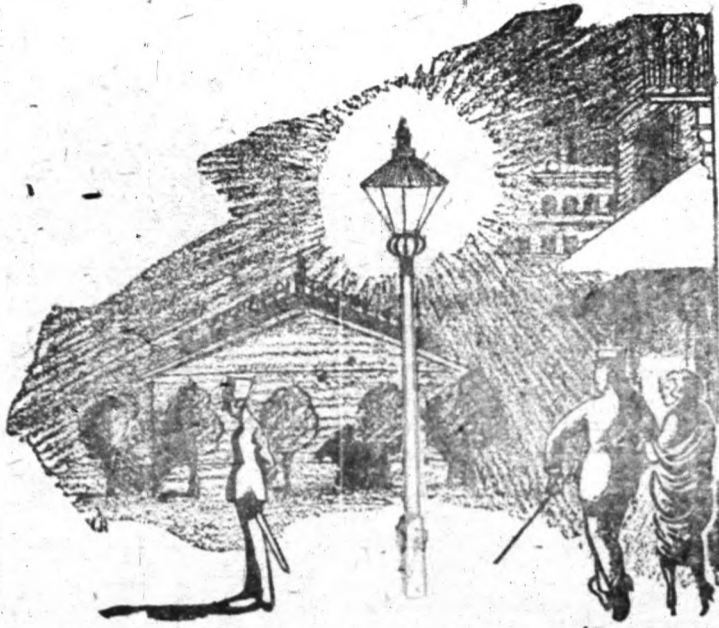

Lehár Ferenc

dikusabb, még fülbemászóbb operett — mondja Kitchen — mint a Varázskeringő. Nem esoda hogy annyira közkedvelt.

Az előadás után Kitchen Lehárral és a darab főszereplőivel elment a Sacher külön termébe, ahol jó vaesorában volt részük.

— Bécsben — írja Kitchen — a színelőadások ez időszerint hatkor kezdődnek és kilenckor érnek véget. Azután a publikum, amely minden nyomor ellenére a színházakat látogatja, hazatér s ame-

lyiknek pénze van, az vendéglőbe megy vagy hotelbe. Itt, a vendéglőben vagy hotelben nyilvánul meg az igazi bécsi kedély. Szól a zene, az emberek énekelnek, ide-

genek egymás nyakába borulnak, buta a lét, mondják, de minek lógassuk az orunkat, majd csak másképp lesz s ennek a kedélyességnek, a mely sokszor határtalan méreteket ölt, mégis rokonszenves a jellege.

Hogy a mellékutcaiban nyomor van, hogy soknak nincs ennivalója, erre ilyenkor nem gondolnak. Minek arra gondolni, mikor a nyomor annak idején annak rendje-módja szerint ugyanis életjelt ad magáról.

— Hogy érzi magát mester a mai Bécsben? — kérdezte az újságíró Lehártól.

— Jól, édes barátom, jól. Nekem Bécs a városom s én a bécsieké vagyok. Én őket szeretem s ők engem szeretnek. A politika undorító s úgy menekülök előle, hogy közben alkotok.

Szaporítom a népszerű dalokat. Karáesony tájban egy újabb operettet fog színpadra kerülni a Johann Strauss színházban. A dalok, mint édes könnyek, esordulnak ki belőlem, de nevető könnyek.

Annak idején a radikális szociálisták azt követelték tőlem, hogy a nagy lakásom egy részét engedjem át a munkások részére. Akkor azt válaszoltam, hogy én csak nagy lakásban tudok komponálni s erre meghagytak benne. A szerenésétlenség azt hiszik, hogy

csak a kézi munkások dolgoznak. Hát mi vagyok én? Én nem dolgozom? Néha reggeltől estig dolgozom, higgye el, hogy ezt a két és fél milliós szegény, jobb sorsot érdemlő várost szórakoztassam.

Általában felfordult világot élünk. Nekem ötven éves koromban kellett megtudnom azt, hogy cecho slovákok állampolgár vagyok és nem magyar. Én tudniillik a színmagyar Komáromban születtem, de a csehek egyszerűen elvették ezt a várost, mert nekik úgy tetszik s most megkövetelik én tőlem is, hogy cecho slovákok legyek. Én persze a magyarokat szeretem és nem a cseheket, de elsősorban mégis csak bécsinek érzem magam. Ez az én városom. Én a bécsieké vagyok s ők az enyémek. Ezen már változtatni még a versaillesi békeszerződés sem tud.

Ezt persze jókedvűen mondta — mit bánja ő a versaillesi békeszerződést, a diplomaták főzjét, amikor neki dalolnivaló kedve van. Dalolni, dalolni, megkedveltetni az édes bus melódiákat másokkal — ez az én feladatomban. Kitchen-nek tetszik Bécs. A Bécsiek kedélyessége nem változott meg. Természetesen fáj nekik a városuk sorsa, de bizakodnak abban, hogy a dolgok nem maradnak meg úgy, mint ahogy most vannak.

— Nem maradhatnak mondják — mert a hat milliós Ausztria ugy sem tudná eltartani a két és fél milliós Bécsset. Hogy is tartatná el? De Bécsre a világnak szüksége van. A bécsi szívet nem lehet egy könnyen megölni. A bécsi szív élni akar és élni fog. Csak ki kell várni az időt. Lesz az még másképp is.

Az optimizmusuk gyógyíthatatlan. Optimisták még éhes gyomorral is. Gyönyörű lelkük van, kedves, hiszékeny szívük, csakugyan arra születtek, hogy egy boldogtalan világban is még ők legyenek a legboldogabbak.

SZATÓCSBOLT

VALAHOL messze, a város végén, hol reggeltől estig társzekerek dübörögnek a széles, sáros uton, volt egy kis szatócsbolt.

Mikor kinyitottam kopott üvegajtáját, amelyen a kilincs körül az évek folyamán mintegy égett sebeket martak a nyitogató kezek, ezzel a régimódi csengőt is megráztam, amely valami elavult derével és félnépséggel esilíngelt be szatócskhoz a szobába.

Három lépcsőt kellett hágnom lefelé, aztán kőporral hófehérre mosott padlóra léptem, amelybe az ajtó tájkán néhány vörösréz szerezéspénz volt szögelve.

Egy leány jött ki a szobából a csengettyűszóra. Álmos, kissé köcsös, kissé lompos is volt. Hosszu, keskeny arcát sűrű, rőtbarba haja tette még sápadtabbá. Hosszu volt a szemészöre és sárgás. Az arcán nagy, szinte álmódózó szeptők taráltak. Keskeny szája szögletében finom, vékony ráncok szomorkodtak jóságosan.

Nem merem a szót mondani, hogy esunya volt. Finomság és fájdalom volt az arca vonalaiban, mintha valami nemes rokokókép bolti cégérnek került volna a kis szatós szatócsboltba.

Ekkor hallottam először élőszóval esengeni a Szabina nevet, melyet addig legfeljebb ha naptárban olvastam valahol. És egy névnek csodálatos varázsa van. A leány sárga pillái alá tekintettem. Zöldes fényű, sötét szeme volt, a mely pillanatok alatt eltűnt két álmos pillá közt és csak a hasadékon kandikált ki, mint a macskák.

Szabina egy kis fadóbozba nyult, kivett belőle egy azai kénesgyufát, amelynek használata orrcsavaró hüze miatt a szegény emberek közé volt száműzve. Mialatt a rossz szagú, ibolyakék színű lángot a szivarom alá tartotta, rám mosolygott valami szótlán, kíváncsi kérdéssel.

Beszélgetni kezdtünk és belemelegedtünk. Jól esett. Ami bennem viasz, kesernyés, fásult volt, az benne mint lelkesedés, rajongás pompázott. Édes szócsere volt, éreztem, hogy nem alamizna-szavakat osztok, hanem kinekesket osztromlok. Valami fölengedett bennem, mintha napsugár csiklandozta volna föl a bensőmet.

Ósi szatócszakások, szimbólumok köszöngettek mindenfelől. A pergamen-tekeresekből készült ötszög, amit spárgagomblyagok fűztek össze. A sáfránymerleg apró szaruserpenyőivel. Az állványon üvegédényben árpacukor meg egy-egy rudalaku edesség, az edények közt tarka játékoska, amilyent gyermekkorunkban kergettünk — mádszagosorról. Üvegbura alatt olosó sajt, amit nád-íjra feszített spárgával szeletelnek. Hajmakosok, piros paprikafüzérek, kanócsuknál fogva öszekötött fagygyertyák, riktó pántlikák, garmadájjában a rőf... Egy régi, csaknem elfeledett világ.

— Nyolc év óta várok rá, — mondta Szabina egyszerű, sráncos hangon, amely mintegy már megszokta a pansaszt. — Nyolc év óta csaknem mindennap. Akkor tizenhárom éves voltam. Most hu-

szonhat vagyok. És az ifjuság elment, jelletem.

— De hát hogy történt? — kérdeztem.

— Épp úgy lépett be, mint maga. A kis olajmészhez ment és meggyújtotta a cigarettáját. De minden ízében reszketett, mint a szarvas, amelyet megkergettek az erdőben. Sápadt volt. Amikor jobban megnéztem az arcát, láttam, hogy a haja alatt a homloka véres. Röstelte eleinte azt, ami történt vele. Szombat este volt, részeg munkások megkergették az utcán és megsebesítették a fejét. Mondtam neki, hogy jöjjön be a szobánkba, kimosom a sebet, mert elmérgesedhetik. Fáradt volt. Leült a pamlagra. En tiszta vizet hoztam, borszeszt kevertem bele és úgy mostam le a vért. Jól esett neki és úgy nézett föl reám... Én lstenem, a pillantása maradt meg leginkább az emlékezetemben.

Még a nevét is megmondta. Selymér Bence. Bizonyára oka volt rá, hogy eltagadja az igazi nevét. — Most már tudom, hogy az egész világon nincs ilyen nevű ember.

— Kereste?

— Mindenütt a világon.

— És nem látta többé egy pillanatra sem?

— Talán nem is idevaló volt. Eltűnt örökre...

Sajnáltam a leányt, de nem tudtam megérteni.

— Hát nézze, — folytattam, — maga okos leány és azt látom, hogy lelkes, meleg szívé, életet kedvelő. Soha egy pillanatra nem jutott az eszébe, hogy ez a Selymér Bence csak... fantom? Hát ha igazában nem volt más, mint valami korhely, verekedő, aki öszszekooeant a munkásokkal és ide bemenekült magához? Talán ha még egyszer látta volna, kiismerte volna egészen.

— A szüleim is egyre azt hajto-gatták, — sóhajtott Szabina. — Be akartak engem csukatni az ö-rültek házába, mert egymásután kikosaraztam a leggazdagabb és legalkalmasabb kéréket.

— Nem értem, nem értem, — mondtam türelmetlenül. — Ha olvasnám, talán szépnek is talál-

Elbeszélés.

Irta: Kazár Emil

nám ezt a történetet, de így, ahogy magával szemben állok, egy élő lé-ánnal, hihetetlen az egész.

— Azt hiszi, — szól Szabina, — hogy én magam is nem csodálkozom eleget rajta! Voltak hónapok, sőt évek, hogy nem is gondoltam rá, gyógyulni kezdtem, már jegyben is jártam, aztán álmódtam vele és újra boldogtalan lettem. Lakik itt a házban egy öreg kártyavető, aki azt mondta, hogy nem is volt az ember, a kinek a sebet borogattam, hanem démon, aki megszállt és másképp nem lehet kiűzni belőlem, mintha éjjel idején egy szál ruha nélkül kimegyek az udvarra gyejtáival és a kaszás csillagra nézve elégetem a füvet, amit a kártyavető nő pénzért akart átadni. Én azt gondoltam, hogy minék hallgassak én a babona szavára. Hiszen olyan egyszerű és természetes, hogyha az ember meglát egy fiatal embert, aki testének-lelkének való, aki mintha csak az ő számára jött volna a világra, hát megkívánja örökre és nem tudja elfelejteni. Még az időtől se vártam, hogy meggyógyítson. Az igazi szerelmet nem lehet orvosolni, nem lehet túlnéni, megenni vagy elfelejteni. Olyan csodálatos az, hogy meg se érthetjük. Az emberek többnyire nem hisznek benne. A költők is ámulva néznek föl rá. Hogy honnan tudom mindezt? Könyvből. Nagyon sok könyvet olvasok, de a magam fejből is hozzátesszek valamit...

A pillanat...
Jön kopogva. Bence az ablakon és várja, hogy mit cselekszik az ember.
Néha aranyhaját hord és a szemé egy pillanatra mint smaragd villan meg. Néha éjszini hajpalást borítja a vállát és a szeme úgy fénylik, mint a Vénusz. Néha kővér erszénnyel kocogtatja meg az üvegtáblát, néha aranykoszorút fon a szemünk láttára, néha esők pattan le az ajkáról, mint futó csillag...

Ahol megjelenik, ott nem várják. Ahol megjelenik, ott kezek ügyetlenül és esunyán kapkodnak feléje.
Ő maga nyugodt, kegyetlen, közömbös és gyorsan, gögösen távozik.
A rettenetes, ritka Pillanat ez. Éveken keresztül várjuk möhön egyetlen légyottra és mikor legkevésbé várjuk, egyszerre ott terem. Szívünk minden eselvése készen várja, de ő mindig talál egy pillanatnyi rést, amelyen át elosonhat.

Mindenkihez elmegy, néha több ször is, de sehol sem marad huzamosabban. Élet, szerelem, hír, di-csőség, szerencse mulnak rajta és hidegen eisurran mellettük.

A kis szatócsboltba is benyitott, a kilincsen volt már a keze, esilíngelt, a padlóba szögezett szerencsegarasokra lépett, halk jó-estét kívánt, aztán távozott... mindörökre.

Szabina is most már hiába sóhajtott:
— Miért nem tartottam vissza? Miért nem ölettem magamhoz? Miért hagytam kisiklani örökref...

Az örök

AZ ÖREG kasz vette a méltur parancs mely meghajni készült. De a g visszaintette.

— Megálljon csak Magas, egyenes gróf, mint a cédrus arisztokrata, abból ni, hogy a grófi kor amely annyira hajlania kellett valamely mótá a pecsétyürü águ korona van vesgyüri az első ösérő s remek antik darannyi idő telt el, h évült a néhai polgá lábban; — annak sincs. A család ott annál a gróf-ösnél.

Ez a késői unoka már, hogy más fö meggörnyedt volna ta. Könnyű lehetett — mindössze hogy sen beléőszült, de csupa üdeség volt é Talán még egy sz hiányzott s a tisztje lédsége mindig ugymint a pátriárkára. kasztellánus volt v lül egyidős; de ő birt előtte megállalázatosan, sőt tánnél is alázatosabban mint ő, — már minnus, — senki se tott azon az elpuszerezeten. Még mintha harangkor volna, amint rászó álljon csak, Dombj

Az, hogy harmabén szőlította, hiva-ságot jelentett; ugy beszélgetett v ságos gróf ur", aigezte. A régi szép az egész elmúlt h a hatása volt ez. kívül, akit jóform se ngett, csak öt. társat szőlította san. S ebben m nagy megtisztelte öreg bácsi annal olyankor egész n boldog volt.

Most nem ez a járta. Az öreg e állott s várta, hogzik még.

— Az éjjel ál — mondta a gró-sint nagyon befüt kell az inasokkal ujság volt a kez rakozottan bele-lami megkaphatt sét, mert nem t járt; azalatt a k csi csak állott, m

A gróf gyors r dult hozzá: — A tem a szobámon szédszoba ajta egy pillantást v ra az ablakból: s a havas pláz emberf láttam. zül lehetett val

SÜRGÖNYILEG

vagy posta utján Kiss Emil bank legpontosabban és mindig a legalkalmasabb napi árfolyam mellett küld pénzt Magyarországra.

HAZAUTAZÓ

magyarok a legalkalmasabb kiküldetésben Kiss Emil bank iródjában részeseülnek és a pénzüket ott váltják be a legelőnyösebben.

ÓHAZAI

ügyek a legalkalmasabb kiküldetésben Kiss Emil bankjának külsőjezői osztályában intézettek el, mert az ő budapesti iródjája minden okirat kibocsátásáról gondoskodik.

Irjon az alábbi címre:

KISS EMIL

BANKAR

133 SECOND AVE., NEW YORK

Az öreg kasztellánus

Irta:
Bársony István

AZ ÖREG kasztellánus átvette a méltóságos gróf ur parancsait, azután mély meghajlással menni készült. De a gróf hirtelen visszaintette.

— Megálljon csak, Dombi.

Magas, egyenes alak volt a gróf, mint a cédrus. Tipikus arisztokrata, abból a fajtából, ni, hogy a grófi koronát is kap amely annyira hajlandó elfeledni kellett valamelyik ősenek. A mióta a pecsétgyűrűjébe kilenc-ágú korona van véve (pedig a gyűrű az első őseről maradt rá s remek antik darab), azóta annyi idő telt el, hogy rég el-éült a néhai polgárság a családban; — annak már nyoma sincs. A család ott kezdődik, annál a gróf-ősnél.

Ez a késői unoka is annyit élt már, hogy más földi halandó megörnyedt volna tőle. Ez birta. Könnyű lehetett neki az élet, — mindössze hogy meglehetősen beléőszült, de egyémiránt csupa üdeség volt és csupa erő. Talán még egy szál haja sem hiányzott s a tisztjei meg a cselédsége mindig úgy néztek rá, mint a pátriárkára. Csak az öreg kasztellánus volt vele körülbelül egyidős; de ő is csak úgy birt előtte megállani, nagyon alázatosan, sőt tán még a többinél is alázatosabban. Mert úgy, mint ő, — már mint a kasztellánus, — senki se csodálkozhatott azon az elpusztíthatatlan szerzetesen. Még a hangja is mintha harangkondulás lett volna, amint rászólt: "megálljon csak, Dombi".

Az, hogy harmadik személyben szólította, hivatalos komolyságot jelentett; mert ha csak úgy beszélgetett vele a "méltóságos gróf ur", akkor néha tegezte. A régi szép emlékeknek, az egész elmúlt hosszú életnek a hatása volt ez. A paraszton kívül, akit jóformán embernek se nzett, csak őt, az öreg bajtársát szólította ilyen bizalmasan. S ebben mindig roppant nagy megtiszteltetés volt. Az öreg bácsi annak is vette s olyankor egész napra felvidult, boldog volt.

Most nem ez a bizalmas hang járta. Az öreg ember feszesen állott s várta, hogy mi következik még.

— Az éjjel álmatlan voltam, — mondta a gróf, — alkalmassint nagyon befűtöttem; beszélni kell az inasokkal... aztán (egy ujság volt a kezébe, abba szórakozottan bele-belenézett; valami megkaphatta az érdeklődését, mert nem folytatta mindjárt; azalatt a kasztellánus bácsi csak állott, mint a szobor.)

A gróf gyors mozdulattal fordult hozzá: — Amint végigmentem a szobámon, hogy a szomszédszoba ajtaját kinyissam, egy pillantást vettem a parkra az ablakból; holdvilág volt s a havas platánfák alatt egy embert láttam. Az idevalók közül lehetett valaki, mert külön-

ben az örök s a kutyák elbántak volna vele; de akárki volt, nem szeretem, hogy nekem összevissza járják a parkot.

A kasztellánus meghajolt. Bátorlalanul mondta: — Talán a sólymár lesett nyestre; mérgezett falatokat tesz ki s olyankor maga ügyel, nehogy háziállat vetődjék arra.

— Jó, jó, — csak ezentul senki se mászkáljon ott.

Ebben a "senki se mászkáljon"-ban benne volt, hogy még az Atyauristen se. Az is fogadjon szót és: — nincs tovább.

A Kasztellánus ősmerte már a különféle hangsúlyt s tudta, hogy ez most az utolsó szó volt.

Amikor kijutott a folyosóra, fellélegzett.

Ugy érezte, hogy mázsás kö esett le, nem is a válláról, hanem a szívéből.

Hiába szokhatta volna meg ötven esztendő során ezt a három emberre való energiát; nem bírta el, ha a méltóságos gróf ur keményebb hangon beszélt. Akkor még az ódon kasztély tornyoskái is mintha valamennyien meg-megrezdültek volna.

Első dolga volt, hogy lesieszen a kertbe és tájékozódjék: ki is járhatott a nagy platánok alatt. Mert a sólymár csak találmomra említette, hogy mondjon valamit. Igaz, megtette néha, hogy éjjel kint bókászott; de hogy egyszer hazugságon kapta, azóta nem mindent hisz el neki. A sólymár fiatalember s néha csak reggel vetődik haza valahonnan, de olyankor eszé-ágában sincsen holmi nyest.

Az öreg bácsi lement a kertbe, ámbar tulajdonképpen maga se nagyon tudta: miért. Mindenekelőtt a helyszínén akart lenni s ezt nem sokkal több logikával cselekedte, mint amikor az ember az összetört holmit siet összeilleszteni, hogy ugyan milyen is volt, amíg baja nem volt.

Végigcsoszogott a folyosón, lebotorkált a lépcsőn s a verandára vezető ajtón kilépett a szabadba.

A park ott volt előtte, hagyogó fehéren. A kastély előtt lévő térséget tenyérnyi magasságban puha, szűzhő fődte; a fákra hószalagok feküdtek, ahol a hó meg birt maradni.

Szép téli kép volt s az öreg kasztellánus, aki ezt annyiszor

látta, azok a bizonyos nagy platánfák, egy sorban, mintha óriás testőrök lettek volna. Mögöttük terült a bokros, félig vad park, amelynek éppen az volt a különös szépsége, hogy nem gondozták agyon; egy kicsit olyannak is meghagyták, amilyenek az Isten teremtette. Ezel lehetéssé tették, hogy állandóan megszálljon benne mindenféle vad szárnyas; tavasztól kezdve tele volt örvösgalambbal, gerlicével, rigóval, fülemülével s amikor a költözők és vándorok elmentek, akkor is ott volt még benne a sok fácán, amely esténként a platánokra is felgalyagolt, úgy megszokta az ember közellétét.

Dombi bácsi letipegett a hóra s keresett rajta valamit. Annak a nyomát, aki az éjjel itt járt. Eszébe jutott, hogy abból sokat, vagy talán mindent is megtudhat s akkor nem kell sok beszédnek esnie, el lehet kerülni, hogy az egész pusztá tudjon a dologról.

Figyelmesen nézelődött s nemsokára fölfedezte, amit keresett. Messziről is látszottak a lyukak a hóban: — a lépések nyomai. Dombi odament s jól szemügyre vette a nyomvonalakat.

Arca meghökkenést árult el, a szeme kitágult, úgy bámult le a hóra. Kisvártatva csöndesen, lassan, mintha azt leste volna, nem figyelik-e: körülnézett. Senki sem volt a parkban, csak ő, meg — azok a nyomok.

Az öreg ember a fejét csóvalta s ment lassan, nyomról-nyomra. Amíg csak el nem jutott addig a bizonyos platánig.

A méltóságos gróf ur tudniillik egy platánról beszélt, amely alatt valaki ácsorgott az éjjel. A kasztellánus itten megállott.

Megint figyelt, szemlélődött; sokáig gondolkodott.

A szeme most ijedten tapadt a platán derekára; — jobban odanézett; — ráncolt homlokkal igyekezett minél élesebben mereszteni a tekintetét. Azután megint csak lassan, hogy még ha figyelne is valaki, ne találhassa ki, mit csinál: felemelte a szemét s végigvizsgálta a vas- tag, erős fát.

Ott, az emeleten, a kis komtesz lakosztálya volt.

A kis Angelának a fészke volt ott, a méltóságos gróf ur búbajos unokájáé, aki most töltötte be a tizenhatodik évét s gyö-

nyörűbb nyilással virágzott, mint a májusi gyöngyvirág.

A kasztellánus valósággal reszketett; levette a sapkáját s megtörölgette izzadó homlokát. Egyre csóváltatta a fejét, azután igen óvatosan és nagy körültekintéssel kezdett hozzá, hogy eltüntessen a világról egyet-mást, amire, hogy itt legyen, szerinte semmi szükség se volt.

Először is szürke szőrszálakat szedett le a nagy fa derekáról, amelyek valami darócbekecsről maradhettek le s úgy tapadtak oda, mintha a fára kuszó ragadozó állat hagyogatta volna el maga után. Ameddig a kezével elérte ezeket a "nyomokat": megemmisitette. Feljebb, sajnos, sehogy sem juthatott. Addig a kétfelé nyuló ágig, amely emeletmagasságban vált szét egymástól s amelyről a hó mindenütt le volt verve, már csak a szemével szállhatott. Legjobban szerette volna lefűrészelni azt az istentelen ágat, vagy akár magát az egész fát is. De ami megtörtént, azt ezzel sem tehetné volna meg nem történtté; s különben is, hogy merte volna?

Mégegyszer meggyőződött a számítása helyességéről, jól ki- merte a szeméértékkel az irányt, ami a levegőben a két-szaru ágtól a kastély emeletére, éppen a kis komtesz ablakához nyult át.

Hümmögött.

Gyors elhatározással indult visszafelé s az éjjeli nyomokat (csinos, keskeny csizmatalp-nyomok voltak), egytől-egyig agyontiporta. Beléjük lépett. Rájuk testelt. A saját szélestalpu botosával eltüntetett mindent.

Amikor a munkáját elvégezte, visszatért a kastélyba s szigorú ábrázattal indult neki a nagy épület egyik oldalszárnyának, ahol az iroda-helyiségek voltak.

Eppen szemközt jött rá a méltóságos gróf ur, aki már kereste.

— Te Dombi, hallod-e, — mondotta jókedvűen, — táviratot kaptam az ügyvédemtől, hogy a katángos-rét pörét megnyertük. Nem adnám egy vak loért, tudod-e? Fogass be; a vasutra megyek, felszaladok Pestre, de holnap estére megint itthon leszek. Azután, ennek öröme, kérj valamit, hamar. Most mindent megteszek.

Az öreg kasztellánusnak felragyogott az arca.

— Méltóságos gróf ur, ha szabad esedeznem...

— Ki vele, ne töprengj!

— Az unokámat, azt a kis ír- nokot, szeretném más gazdaságban tudni. Itt, köztünk, agyon- dédelgetjük, sose lesz belőle férfi-ember.

— Csak ennyi? No ezt akár még ma.

S visszament az irodába, hogy kiadja a parancsot, amitől a kis ír- nok majd lefordult a székről.

Az öreg kasztellánus pedig a kezét dörzsölgette.

Dollár összeget küldök Magyarországra

PÉNZKÜLDÉS BÉRHOVA A VILÁGON.

Ha családját vagy hozzátartozóit akarja kihozni az óhazából, forduljon kimerítő felvilágosításért.

ÓHAZAI JOGI ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEK

pontos és szakzerű elintézése.
megbízható, régi közjegyzői és pénzküldési irodája

GARTNER LAJOS

401 East 80th Street,

New York, N. Y.

láthatta életében, megint csak lelkesen gyönyörködött benne. A kastély mellett, vagy tizölnyi szélességben húzódott a kőrsz- tány s csak azontul következtek

Még egy fokkal nagyobb bá- mulást árult el az arca. Szinte belepirult, amint a fáról hirte- len az átellenben lévő kastély felé dobta a tekintetét.

PANIN SZERGIUSZ

Regény. - Irta:
Ohnet György

Aki csak Panin nevet viselt és kardot vagy puskát foghatott, mind fölkereskedett, hogy a lengyel haza elnyomója ellen harcoljon. Szergiusz e rövid és véres harc alatt csodás bizonyítékait adta vitézségének. A szadovai nap estéjén a hét Panin közül, kik Poroszország ellen harcoltak, öt meg volt halva, egy megsebesülve. Csak Szergiusz, a mellette elesett Taddens vértől ázva, volt érintetlen. Ahány Panin volt, élő vagy halott, mind benne volt a hadsereg napiparancsában, s ha az osztrákok vagy lengyelek előtt emlegették őket, ezek így szólottak: Mind hősök ők.

Az ilyen ember valóban veszedelmes lehetett egy olyan egyszerű jámbor leányra, aminő Micheline volt. Eleményei megvesztegethették képzeletét, míg szépsége elbájolta szemeit.

Cayrol okos ember volt: figyelt, s csakhamar észrevette, hogy Micheline nagy kitüntetéssel bántik a herceggel. Az egykedvű leány fölhevült, ha Szergiusz jelen volt. Szerelmét rejtegette ebben az átváltozásban? Cayrol nem habozott. Egy óra alatt megsejtette, hogy a jövő a Paniné, s hogy saját befolyásának fenntartása a Desvarennes házában attól függ, hogy milyen állást fog elfoglalni.

Fegyverestől, podgyászostól átpártolt az új ember táborba, s teljesen ennek rendelkezésére bocsátotta magát.

Ő volt az, ki ez előtt három héttel a Panin herceg nevében ajánlatot tett Desvarennes asszonynak. A küldetés nehéz volt s a bankár tiszter is megforgatta nyelvét a szájjában, míg mondókájához hozzáfogott. De ő minden nehézséggel meg tudott küzdeni. Sikeresen elfáradta küldetését, anélkül, hogy Desvarennes kiakadt volna ellene. De mielőtt elvégezte, borzasztó jelenet következett Cayrol tanúja volt a legrettenetesebb düh kitérésének, aminőt egy szenvedélyes asszonytól csak várni lehetett. Az "urasszony" úgy bánt a ház barátjával, mint ahogy nem merne bántani az ember egy vándor kereskedőjegyénnyel sem, aki a házába tolakodik Ajtót mutatott neki s meghagyta, hogy többé ne tegye lábát a házába.

Amde Cayrol, amilyen elszánt, épp oly türelmes is volt. Várta, hogy hadd zúgjon el fölötte a zivatar. Szótlanul hallgatta végig a Desvarennes asszony szemrehányásait, kit vérgiszerített az, hogy a maga-választotta vő helyett mást mernek ajánlani. Cayrol nem ment ki az ajtón, s mikor Desvarennes fölhabarodásának kitérőre kissé lecsillapította, nyugodtan kezdett vele érvelni. Desvarennes asszony nagyon elhírtelenkedni a dolgot; nem kell megfontolás nélkül határozni. Bizonyára senki sem becsüli jobban Pierret, mint ő, de kérdés, hogy szereti-e Micheline? A gyermekkori szeretet nem szereltem még, s Panin hercegnek oka van remélni, hogy Desvarennes kisaszony...

Az "urasszony" nem engedte, hogy Cayrol befejezze mondatát, odarohant a csengetyűhöz s behívatta leányát. Cayrol most bőlesen visszavonult. A tüzelést ő megkezdte: döntse el a harcot Micheline.

A bankár a mellékszobába vonult, bevárni az anya és leánya értekezésének az eredményét. Hallhatta az ajtón keresztül, hogy mint háborog a Desvarennes ingerült hangja, melyre csendesen és lassan felel a Micheline szelíd szava. Az anya fenyegetőzött, mennydörgött. A leány hidegen, nyugodtan állt.

A harc egy óráig tartott, mire végre megnyílt az ajtó, amelyben Desvarennes sápadtan és még reszkette, de lecsillapultan jelent meg. Micheline, könnyező szép szem

meit törülgetve, tért vissza szobájába.

— Nos? — kérde Cayrol félénken, midőn látta, hogy Desvarennes szótlanul és elmerülten áll előtte. Örömmel tapasztalom, hogy már nem olyan ingerült, mint az imént; Micheline kisasszony bizonyosan alapos okokat hozott föl...

— Alapos okokat! — kiáltott föl Desvarennes, heves mozdulattal, mely a szétfeszített zivatarok utolsó villáma volt. — Sirt, ennyi volt az egész. S tudja ön, hogy mikor sir, azt sem tudom, mit beszélnek, vagy mit csinálnak!... A szívemet facsarja ki a könnyeivel. S ő jól tudja ezt, bizony! Hej csak nagy csapás az, ha az ember túlságosan szereti a gyermekét!...

Az erélyes nő, ki így le volt győzve s érezte, hogy rosszat tett, hogy legyőzte magát, mely főprenkésbe merült. Elfelelt, hogy Cayrol itt van. Arra a jövőre gondolt, melyet ő a Micheline számára teremtett, s melyet ez gondatlanul

semmit sem még egy perc alatt. Pierre, az árva, igazi fiává lett volna neki. Itt élt volna az ő házában s gondoskodással és szeretettel vette volna körül az ő öreg napjait. Ő segített volna neki és örömet talált volna sikereiben...

S most az egész épület összedőlt, csak azért, mert az a Panin utjába akadt Micheline. Egy idegen kalandor, aki talán herceg, de ki tudhatja azt? Könnyű akkor hazudni, mikor a hazugság bizonyítékait az ország határán túl kell keresni. S az ő leánya szeret bele egy ilyen mihasznába, aki csak millióra áhítozik! És neki el kell néznie, hogy egy ilyen ember befurakodik a családjába, elrabolja tőle a Micheline szeretetét és fenéki kórozsát a lányjában!

Egy pillanat alatt halálos gyűlölet fogadott Panin ellen és föltekintte magában, hogy minden lehetett meg fog mozgatni, hogy ez a házasság, melyet leánya óhajtott, meg ne történhessen.

A sóhajok szigetén

Folytatás a 6-ik oldalról

számára s ezeknek az embereknek éppen olyan jóguk van a maguk jó helyéhez, mint akármelyik más utasnak, ha megfizettek érte.

A vasutasok azonnal megígérték, hogy a többiekkel már nem fognak ilyen módon bántani, mint ha valami nyájjal lenne dolguk.

"El is várom," válaszolta Wallis, — hogy csak olyan jól fognak bántani a bevándorlókkal, mint bántani szoktak akármelyik más utassal. Más különben Ellis Islandról nem kapnak több üzletet."

Wallis bevándorlási biztos azonban nemcsak a hajóársulatók s a vasutak eljárását ellenőrzi, hanem annak idején amikor kinevezték, Ellis Islandon is a helyszínen szerzett tapasztalatokat és igen sok visszaélést segített, sok tekintetben javított a bevándorlók helyzetén.

Egy alkalommal a nagy ebédő terembe látogatott el, ahol naponként 8000 ember étkezik. Itt észrevette, hogy az étkezéshez víz nem adnak, sőt a vizesapok is mind el vannak zárva a teremben. Az okát kérdezte a napos felügyelőtől.

"Az emberek nem vigyáznak eléggé s ha a csapok nyitva vannak, leöntözik köröskörül a padlót" — hangzott a válasz.

"És azért, mert maguk lusták a vizet feltörölni, ezek az emberek szomjazzanak? Mi, nyissa ki a csapokat azonnal!"

Ez meg is történt, az éjszaka

folyamán azonban szándékosan elrontották a csapokat, hogy a vízvezeték ne lehessen használni. Wallis a hibát kiigazította s azóta örök vigyáznak arra, hogy a vízvezeték rendszerben legyen s az embereknek rendelkezésére álljon. Az inspektorok pedig kénytelenek voltak beadni a derekukat.

Egymás után hozatta rendbe a halótermeket s a többi helyiségeket is s azóta az ott tartózkodó bevándorlókkal nem bántanak úgy mint az állatokkal.

Wallis bevándorlási biztosnak az a meggyőződése, hogy az amerikaiizáló munkához hozzátartozik az a bevándorlóval már a megérkezés pillanatától kezdve emberségesen és szeretettel kell bántani. "Ha azt akarjuk, hogy jó amerikaiak legyenek belőlük, mutassuk meg már az érkezésük alkalmával, hogy civilizált országban vannak."

Ma már nemcsak emberségesen bántanak Ellis Islandon az érkezettekkel, hanem még a szórakozásukról is gondoskodnak. Hetenként egyszer vasárnap, hangverseny van s nemcsak háromszor hetenként tartanak ingyen hangversenyeket.

Wallisnak az a programja, hogy az a bevándorló, aki Ellis Islandról az Egyesült Államok földjére lép, bizalommal és munkakedvvel nézzen neki az új életnek s megszeresse Amerikát az első pillanatban.

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.
MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk.

Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILÁRD.

ALÁPTŐKE, TARTALÉK ÉS BETÉTEK ÖSSZEGE

\$2,857,097:76

Általunk kiállított betét-könyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamattal visszafizetjük.

PÉNZKÜLDES MAGYAR-ORSZÁG minden részébe a legelőször napi árfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JÁNOS, ELNÖK

Főüzlet: Fióküzlet:
A BANKPALOTÁBAN 1597 SECOND AVENUE,
10 East 22nd Street, Corner 83rd Street,
NEW YORK, N. Y.

Merengésből Cayrol hangja rezenté föl. A bankár üzenetet akart vinni a hercegnek. Mit mondjon neki?

— Adja tudtára annak az urnak, — mondá Desvarennes, — hogy szünjék meg alkalmat keresni a leánnyal való találkozássra. Ha nemes ember, meg fogja érteni azt is, hogy Párisban tartózkodása is terhes rám nézve. Azt kívánom tőle, hogy távozzék el három hétre. Ha ez az idő letelt, visszajöhet, s ezennel ígérem, hogy akkor válaszolok neki.

— Megígéri, hogy nem nehezít rám, amiért ezt a küldetést elváltam?

— Megígérem, de csak egy feltétellel. Senki se tudjon meg egy árva szót is abból, ami ma itt történt. Sejténie sem szabad senkinek, hogy én mi dologban járt nálam.

Cayrol megfogadta, hogy hallgatni fog és megtartotta fogadását. Panin herceg még azon este elutazott Angolországba.

Desvarennes gyors elhatározású asszony volt. Elővette egy darab papírost, tollat fogott, s öreg betűvel a következő két-sort írta Pierrenek:

"Ha visszatértek nem akarod Micheline férjéül látni, jöjj haza rögtön."

S ezt a fenyegető levelet elküldte az ifjúnak, ki akkor Tripolisban járt.

Ezt elintéző, hozzálátott dolgához, mintha semmi sem történt volna. Változtalan árcá a három hét alatt egyetlen egyszer sem árulta el szíve szorongását.

A hercegnek kitűzött határidő most reggel járt le. S a nyereség, mellyel az "urasszony" a hadügy-miniszter küldöttét fogadta, jellel szolgált az igazgatásnak, melybe az elhatározás kényszerítette a Micheline anyját ejtette. Egy hét óta minden reggel várta Pierrenek a megérkezését. Egyrésztől válasznál lévén kénytelen a hercegnek, másrésztől látni óhajtván azt, akit fia gyanánt szeretett, akinek be akart hatolni szíve mélyébe s új erőt meríteni ennek kétségbeeséséből: az anyja nem is élt többé. Arra gondolt, hogy újabb haladékokat kér a hercegtől, s ez okból kívánta látni Cayrolt.

Ez tehát éppen jókor érkezett. Fontos képpel jött be, mint aki nagy újságot hoz. Szemével rámutatott Maréchalra, mintha azt mondaná: Kéldje el, négy szemközt akarok önrel beszélni.

Desvarennes elértette a pillantást, s határozott kézmozdulattal mondá:

— Maréchal előtt bátran szólhat. Csak olyan jól ismeri minden dolgot, mint magam.

— Még azt is, amelyben most járok? — kérde Cayrol meglepetve.

— Még azt is. Csak kellett, hogy legyen valakim, akivel beszélhessek róla, — hiszen különben széthasadt volna a keblem! No csak mondja el a dolgát... A herceg...?

— Van is most a hercegről szó! — kiáltott föl bosszusan Cayrol. — Pierre hazaérkezett!

Desvarennes fölugrott. A vér arcába szökött, szemei szikráztak s ajkai örvendő mosolyra nyíltek.

— Valahára! — kiáltott föl. — De hát hol van? Hogyan tudta meg a hazajövetelét?

— Bizony csak úgy véletlenül. Tegnap vadászni voltam Fontainebleauban, s ma reggel jöttem vissza a gyorsvonattal... Párisba érkezve, leugrom a kocsiból s ott szemtől-szembe találkozom egy nagy, szakállas fiatalemberrel, aki, mikor meglát, elküldte magát: "Ah! Cayrol..." Ő volt Pierre. Csak a hangjáról ismertem rá. Nagyon megváltoztatta az a torzborz szakáll, meg a kirezesedett arc, amely olyan, mint valami afrikaié...

— Mit mondott?

— Semmit. Megszoritotta a kezemet... Egy pillanatig különös szemekkel nézett rám. Az ajkán egy kérdés lebegett, amelyet nem mondott ki, de amelyet én kitaláltam...

ASZ

EGY NYÁRI nap július vége felé elviselhetetlen forrult a buzföldé jorsági épületekre, s akkoriban a falusi emberek haza nyaraltak, már-már mellőlü vártuk az a levegő úgy ahogy lehül s ki lehet mozdulni szobából, anélkül, hogy veszedelmének ki magunkat. Valamelyik tén az, én a jégvizet néztem, hogy legalább legyen az asztalon, rendes szokása szerint kenyérral rontotta el. Amikor visszajöttem, ahol terített szőnyeget íjedtem állottam meg az uram ugyanis — betes házasok voltak, ban üt az asztalnál, szinte kérélelőleg néztem. — Nem haragszol tőlem. — Tudom, én vagyok, de vedd tőlem, hogy az ilyen hőségben még az etetés megszűnnek...

— Kérlek, — válna, — a feleséges nines talán szükség re...
Ezt mondtam, s eot is vágtam hozzá kedves barátom, me volt az, amikor az éretett illuziómból dettem valamiképp, hogy talán afféle ki nevelt, szentimentális voltam, aki mindezt hogy a férjek Ohnet her hasonlítanak. — frakkot, fehér nyak, mint a franc tagjai... Oh, nem! lo badarságokat méban se képzeltem, taban voltam azzal, lusi gazda nem a heregek és a vicom. Mint egészséges, jó dásu leány léptem és mégis: akkor, az pon, állig négyhet rmban, bizonyított lottam meg a küszö ram ingujiban ü s a kis késére szur kákát józúien meg s tartóban...
Tudtam, hogy po hogy a szegény utót a szabadság tú jézanesszi feleség néven az urától, ha kérdések miatt nem — és mégis, valan lan dezillúzió fog ingujjas férfi, aki man nevelt kiasszó pörén ül az asztal édesapám (igaz, h ban laktunk, ahol forróság) sohase ban, s én akkor, mel, szinte sértés az uram az én ve re semmibe se ve Tudom, hogy igazam, s hogy világ legtehetőet betnének attól.

JART UT, BIZTOS UT.

NE HALLGASSON rábeszélésekre, ne üljön fel hitegető, csábító szavaknak, ne próbálkozzék ismeretlen újdonosságokkal akkor, amikor egészségéről van szó. Ha valami baj, vagy betegség győtri, forduljon bizalommal a világhírű PARTOS PATIKÁHOZ, ahol mindenkor frissen készített, valódi tiszta és hatásos gyógyszer-különlegességek várnak az Ön rendelésére és elszállításra.

Kövesse azon milliók példáját, akik évtizedek óta mindig a világhírű PARTOLA fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát használják állandó háziszer gyanánt; kövesse azon milliók példáját, akik a PARTOGLORY idegerősítő, vérképző, izomfejlesztő és csontszilárdító kivonatnak köszönik megromgált idegrendszerük helyreállítását, fogyó idegerejük növelését és teljes szervezetüknek mintegy újjászületését; kövesse azon milliók példáját, akik a PARTOHERB vesefü és gyökértea megbecsülhetetlen egészségvédő szer használatával vették elejét a vesébajok és sok más keletkező bajnak és kövesse azon milliók példáját, akik a Partos Patika lent felsorolt kitünőségeit használják évek hosszú során át; haladjon Ön is ezen az uton, mert ez "JART UT, BIZTOS UT."

Az alanti RENDELÉSI IVEN fel vannak sorolva a PARTOS PATIKA gyógyszer-különlegességei, töltsé ki, vágja ki és azután a pénzzel együtt küldje be a következő pontos címre:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVE.
NEW YORK, N. Y.

PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., NEW YORK. Kérem ezen RENDELÉSI-IV alapján a következőket azonnal szálítani:

Vágja ki!

RENDELÉSI-IV.

Vágja ki!

- PARTOLA, fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát, ára \$1.10
- 6 dobozzal \$5.50 a biztosítási díjjal együtt
- PARTOGLORY, idegerősítő kivonat, üvegje \$1.25, 5 üveggel \$5.00
- HERKULES, a legújabb és legfinomabb valódi Partos-féle Gyomor-
- erősítő, ára egy üveggel 2 dollár, hat üveggel 10 dollár, 12 üveg-
- gel 18 dollár.
- LIRO, fájás elleni ostryákat, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- KÖSZVÉNY fájdalmak elleni Partos-féle szereket, ára \$3.00, dupla
- adaggal \$5.00
- PARTONE vasostyát, vörzékenység ellen, ára \$1.50, 4 dobozzal \$5.00
- PARTONIC VASBORT, üvegje \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOWILL gyomorporokat, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- HOFFMAN CSEPPEKET, ára üvegenként 50 cent és 1 dollár
- PARTOBRACET gyöngye férfiak részére, ára \$2.00, 6 dobozzal \$10.00
- PARTOCYL kenőcsöt viszketés, pattanások ellen, ára \$1.10, 6 té-
- gelylyel \$5.50
- PARTOZONET, sebek vörzése ellen, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOCOUGHOT köhögés ellen, ára \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- PARTOSOOTH SYRUPOT (szórp- gyermekeknek fogzásokor, üvegen-
- ként \$1.00
- PARTOPINET, gyermekeknek köhögés ellen, ára \$1.10, 6 üveg. \$5.50
- PARTOMILKET por alakban, vízzel felhígítva kitűnő gyermek-táp-
- szer, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PEMETE cukorkát, köhögés és torokhaj ellen, ára 35c, 3 doboz \$1.00
- KÁRPATI MELLEAT, ára 60 cent, 2 dobozzal \$1.00
- PARTOS-féle rheuma elleni RUMATIN-porokat és PARTOPAINT,
- ára \$3.00, dupla adaggal \$5.00
- PARTOS-féle VÉRTISZTÍTÓ PISKÓTÁKAT, ára \$4.00
- PARTOACHE, fülbaj elleni porokat, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOSWEATET lábizadás ellen, ára \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- TRIPLETS KEVERÉKET 3-as számú férfiak részére, ára 1 adaggal
- \$3.00, 4 adaggal \$10.00
- TRIPLETS KEVERÉKET, 4-es számú, nőknek anyaméh bántalmak
- ellen, ára 1 adaggal \$3.00, 4 adaggal \$10.00
- DODOT és DODOSZALAT, férfiak részére, 1 adag ára \$3.50, dupla
- adaggal \$6.00
- PARTOPILE aranyér elleni kenőcsöt, ára \$1.50, 4 tubussal \$5.00
- PARTOHERB vesefü és gyökértea, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOPAIN No. 1, fájdalomcsillapítót, ára 50c
- PARTOPAIN No. 2, fájdalomcsillapítót, ára 50c
- PARTOCERIN kenőcsöt, útés folytán támadt daganatra, ára \$1.10,
- 6 tégelylyel \$5.50
- PARTO-BALM OLAJAT, égési sebek ellen, ára \$1.10, 6 üveg \$5.50
- PARTO-BALM KENŐCSÖT sebekre, ára \$1.10, 6 tégelylyel \$5.50
- PARTOWORMOT, gilyászta elhajtására, ára \$1.10, 6 adaggal \$5.50
- PARTOTAPET, pantiagilizta ellen (felöltök részére) dupla
- adaggal \$5.50
- NOVET, ágybavizelés elleni szert, ára \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOS-ASTHMA, nehéz lélegzés elleni szert, ára \$1.50, 4 üveg \$5.00
- PARTOS-féle SÓSBORSZESZT, ára nagy üveggel \$2.00, kis üveg-
- gel 50c. és \$1.00
- PARTOS-féle Egri Császár Szemvizet, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- PARTOLIN, haj, bajusz és szakáll növesztőt (kenőcs), ára \$1.10, 6
- tégelylyel \$5.50
- HAIRTONIC hajápoló vizet, \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- PARTOS-féle HAJTISZTÍTÓT, ára 75c
- PARTOCREMÉT nappali használatra, ára \$1.10, 6 tégelylyel \$5.50
- PARTOCREMÉT, éjjeli használatra, ára \$1.10, 6 tégelylyel \$5.50
- PARTO-SZAPPANT, növény-balsam arcszépítő szappant, ára 35c.,
- 3 darab \$1.00
- PARTOPASTÁT, a legkellencebb fogtisztítót, ára 35c, 3 db. \$1.00
- ELZA-VIZET, a haj természetes színének visszahozóját, ára \$1.50, 4
- üveggel \$5.00
- PARFUMOT, rozsdát, ibolyát, orgonát, rózsát, ára \$1.00 és \$2.00
- PARTOS-féle valódi DIÓFA OLAJAT, ára \$1.00
- BAJUSZPEDRÓT, ára 35c., 3 dobozzal \$1.00
- BAJUSZKÖTŐT, ára 50c., 75c. és \$1.00
- PARTOMINT szájmossó vizet, egy üveg ára 50 cent
- PARTOCORN tyukaszmirto és bőrkeményedés elleni szert, ára 35c.,
- 3 üveggel \$1.00
- ARCFINOMÍTÓ PUDERT, fehérét, rózsaszínt vagy krémet, ára
- \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PARTOS-féle speciális VILLANY-GEPET \$10-tól \$15—\$20 és \$25-ig
- PARTOS-féle speciális GUMMIHARISNYÁT, egy lábra 6, 10 és 15
- dollár, mindkét lábra 10, 18 és 28 dollár. — (Mérték veendő és
- a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle speciális HASKÖTŐT, ára \$6.00-tól \$15.00-ig.
- (Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle ELSŐRENDŰ SÉRVKÖTŐT, egyoldalú \$5.00, két ol-
- dalú \$10.00. (Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle SPECIÁLIS SÉRVKÖTŐT, egyoldalú \$12.00, két ol-
- dalú \$20.00. (Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő.)

A fenti rendelés árát dollár centet itten küldöm.
Nevem Házzám, utca vagy box
Város Állam